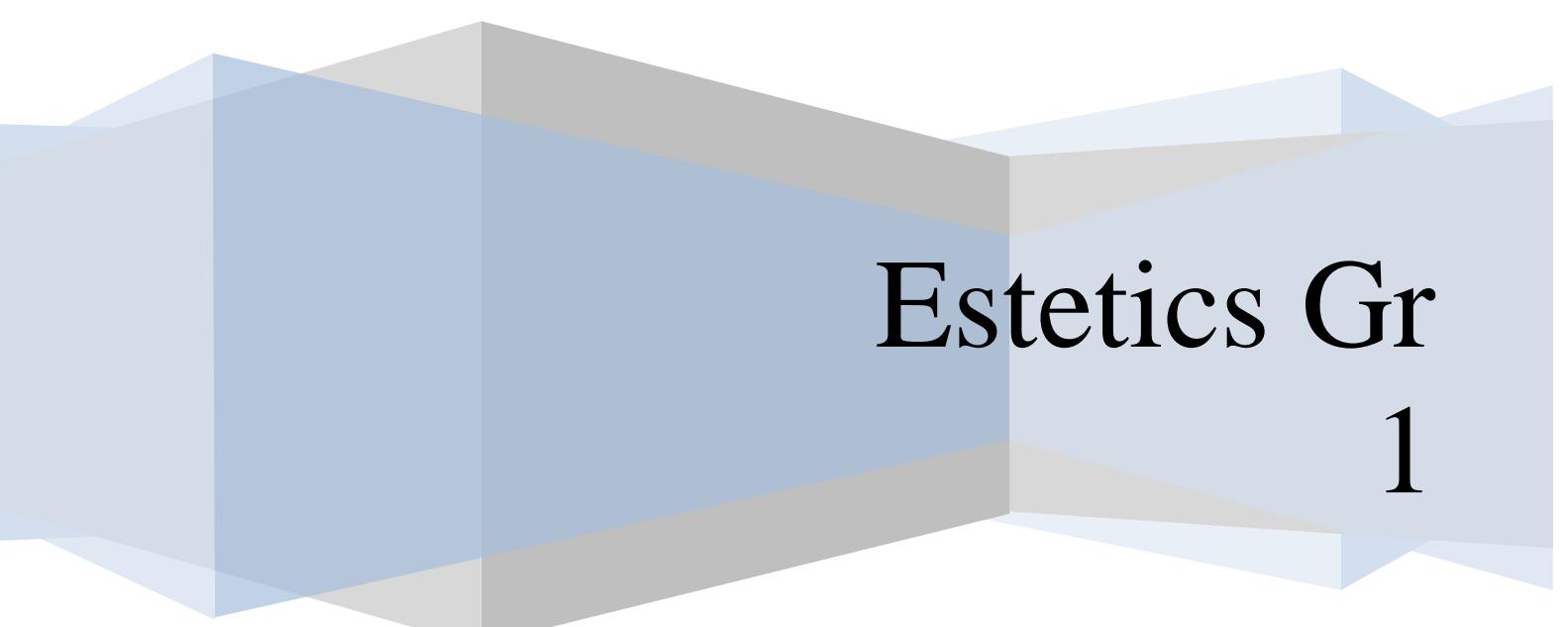

Alkitab maba Estatics

U Bus'ka Abad'iña

1

Estetics Gr

1

Ahuhalu

Adderes Alawel

1. Añañeka -----

- Giñ gidi Aruh mba sikilagu tha shuliyu
- I mma U Aba
- Mare Shebah

Añilli Itnine

2. Asaha-----

- Bus'ika as'aranka U giñ dura athañ
- HIV/AIDS

Address Talata

3. Bus'kañka U giñ Gill mera

- Giñ Shaka thaba
- Alayna Mba alhat'u
- Alhitim U mosayik
- Bebe
- Buna U Gud'a

4. Alkitab Rosi -----

Handuñ

Algiraya māb Estatics U bus'ike abad'iña mithil haara U sawara ñineñ sawa thañ-alu tha estatics U Bus'ik'e abad'iña. Algirayale ad'oshaleqi min tha alpolisi U tha tamriin min alfesele 1 le 4 yueqi na daalane. Algirayale a shan alqasas mmane ma ad'oshuolaqiu ma daala geedieqr maale K'os'iñi tha giñ maadi U mab ziqitha alqaalemalu, U giñ ziqi mare tha p'ishi.nafaa mare tha alqilmu u thale alqekritisadiaya u alqiktimaqiya.

Algiraya talatalo giñ ad'oshunaqi ashan gidi alhadaf u attabi sawa . Algiraya talatalo mare gidi alhadaf u attabia namuqi mare mad'u-alu shambalo thirtheqi.

- A mare thama albal tha giñ shak'ala- alueqi a mare abadiña bus'k'eqi u mare wasaqa alu mare thaiñ.
- Mare thama albal giñ tha aña mure-yu miyhil giñ beqalu. eemulinña, ashabaha u ziizi u aallon, u shambalo. U mare thamaga albal sha mba ziine mare gia tha mare abad'inña ñalu mare qithañ.
- Mare tyhama albala mare hibba alqada ziqi tha mare U mare gadaraga albal thantham.
- A mare a d'añthiña afikira mare giñ garra marreeqi kulluyom tha guguda mareyu.

Shamba T'elawola alkitabele

Alkitabe maba agerañile gesemela aleñ talata. Ayu gesema d'uk'unuñ gidi adderse k'ed'e u rotha shamba dalane U alhadefe k'ed'e.

The adderse k'illinu gidi giñ saqad adders u Shamiba dala adders u Anuk'ta mba bed'qi U gidi Atahakik (gimgema). Rothalegu k'iiiñ thamolgu tha athef . Ayu tha adderesu zii mba fed'la milleñ the yin-yu.

Ayu tha addersu shomba bedane u azemeñe K'odinalu,u shamba shek'elene ketabola k'illiñ awu gesemola k'illiñ. Maba agerañi gederne ne neqeslugu shamba dawane ne azemen awu gederne ne zida.

At'irhiña

Me addere'e mba dala tha Estatics u bus'ik'a abediña sha ne zida ashakela dawola ñgo hoshela thañ the bulugeqi shako:-

1. A mare d'afaru u mare daaga-ile ne giñ ziqaitha mare ne-yu mba zii thaqare u nba wala zii thaqare
2. A mare fugada zizi aña- mare.u alada mare , mare d'iñ- aiu, mare daaga-ile
3. A mare jahasa giñ garrala than u mba agarrala thaiñ, U mare maada shamba gille u mare mada muufa ma p'ishi
4. A mare wasa alfik'ira mare tha giñ gii mare -yu,U mba p'ereñ sha mare gia.
5. A mare fagada giñ Estatics u bus'ike abad'iña ma p'ishi u mare daaga-ile u mare abareqi,u mare geeraqi alfikira mare thañ.

Addres Alawal

1. Añañka (uazamana k'odinalu 60)

Maba agarañi ne giya geedi yeqi ne hiya alu mare giñzii the mare U mare afariñio- gundi. Hin Zii tha aña mareyu mba gidi arahe mare hosholiña than, Umara samaga ile, u mare mulaqi U ane thamaga albal nalu mare, mabi mare u ne fagada giñ gidi arahe ziine mus'a. ane agashifiñaga.

Giñ madimare qi mabalegu mba gidi alaluwanu mba muluqi mare shakala shamba ziione, u mare thama tha alu u mare mothā.

Tha adderleyu alyoma zii alqide a geedi mare ñlia the abune the , U mare moda shamba gilla alqid U shamba mus'lane.

Addresle aleñ talata mane, wahid, giñ gidi a run, Itenine Amane U a abane u talata ne. Shakala shamba shakal mabi mare

Alhdefe Addereso

Geedi gara qi ma k'oda adderessle qigu.

1. Giñ giri aruhe mare afarogundi
2. The añilila thaliyu giñ gila thaliyu, u p'uliñigu tha bus'ke mare
3. Shamba saqadula u shamba ahitarenalu kanune mare madiñagi

Giñ Saqad Addres:-

Asharit', Almusegel, Asura, alariyal, abero u giñ ñshila.

Ahamba Dala Addres:-

Ashakale wahid

Giñ Gidi Aruh mba sikilagu thañ- thaiñ

- (azamane k'odinalu3)

The addresleyu a geedi mare mada giñ gidi aruh shamba zine shamba mulune.u alaluwan. Geedi garaqi, giñ madimare tha mare k'illiñ. U mare thama thalu u mare sawara , u mare hoza.

Alhadef a Adderso

- Geedi garqima koda addresleqigu:-
- Mara shak'ala sham ba giyo giñ gidi aruh
- Mara aruhe.u ne bolomare mare giñ gid aruhe.u ne bolomare

Giñ saqad adres:-

- Asura. Sawara. Modelat ---- mmileñ

Shamba Dala .Address

- Geedi greaqi giñ aruhe k'iliñ mare rotha a ferño gundi, u mare math do'kosiña mbadala marayeqigu
  - Nañ shaba mare?
  - Shañ gusu mare?
  - Shan ne ne bolo mare?
  - Shañ thiñ mare?
  - Neñ nafaga mare?
  - Bad mbale a maba agarñi p'uliña mareyeqi sura baro.

A wal giñ modo mare tha asurayu mba madi mare, mare rotha d'ukun, min mba modo mare ne.suraqi.gu mare rotha giñ modo mareqi thalu mare. Mare k'ala ne bolo mare u amulu. Mare madiña sik'o mareqi U maba agarnñi shiñ ne saqadaqu,u ne kalga geedi garaqiye mare hera.

Sawara 1/1 Giñ sik'ilagu The shuliyu mab gidi aruh

Anuk'ta mba bad'qi

Mare d'okoso mabi thayu shamba hera giñ gidi aruhuyeqi

- Atahal'ik (Gimgema)
- A maba agaraiñ ne d'o k'o siña giñ gidi aruhiyu u mare rothagu
- A maba agaraiñ ne d'ok'osiña giñ gidi aruhiyu shamba muluneqi
- A mabe agaraiñ ne d'ok'osina giñ gid aruhiyu ne bolo mare

- Ashak'ela Ifinine:-

Geedi garaqi shamba herogene abune-the u mare hera geedi alfe luyeqi
Hera hibaqo geed the heraoleyugu ñso a fuluqi the addresle, u ñgo a garaña mare
than.

Geedi geraqishaba gi abane u imane, shamba mulunaqi, u ne bolo mare. U
giñ gee mare thayu a mare rotha. U neñgo shin. Gathama geedi añ than. U baka ne
rothagu giñ gii abane u imane tha añili. the dramayu.

Min imbala baro shañ hal mara abane a tha u imane a the ndu, the hera, the aharit;
mare mathina than. Maba asarañi ne d'ok'otha gu giñ gio mare.

Ashaiñ shuk'o geedi guraqi mare giñ rothi abunasa.

Giñ agaraqola k'illiñ ma hiya- mare alu ageedi mare saqada abune atha mare
p'u'iñaqi tha asura u ne k'oda adderesa hasso.

Bad imbale a geedi mare sa thayu ale p'ulo marseqi heragu mare saqo thañ
tha agra yayuaqi.

Sawara ½ aba U Ama.

Anuk't'a Mba bad'qi:-

- baka geedi mare rotha tha alihitram abunathayu.
- Tha geedi garqiyu ma gadimañ zii mba shorga abune a maba agaraiñ ne thamga albale

Athahak'ik'(Gimgema)

- Ne d'ok'osiña shamba hale mare abunqatha ndu, u shamba ajelenegu mare rothha.
- Mba wala me hale abuneqatha ndu nañ has'sulne.

Anukta mba bad'qie:-

- Bak'a geedi mara rotha alhitrm abunatayu
- Tha geedi garaiyu ma gadimaiñ Zii mab sharga abune a mabe agaraiñ na thamaga albal.
- Athak'ik (Gimgema)
- Nad'ok'osiña hala mare abunathandu u shamba agelenegu mara rotha.
- Maba wala ma hala abunathandu nañ has'ulene

Shakala Talata:-

- Hera mab as'ulo mare min thayu mara hera than-thañ d'ukun d'ukun, mba p'shi ale asala, Mare mathiña tha asat'ure asat'ure. Wuala magedara mare shuko a maba agaraiñ ne sagela tha asharite ne haliña marayu. Bad. Mba, Made mare bashuko mare tha thutheqe mare hotha.

Hera Aba u Ama

Abaya tha:-

Geediñk'a Geediñk'a
Añ ahalatha abayasañ, du killiñak'a
Añ saqadasa abayasa
Mabiñgama mango bad'e,
Yineñ wadañ gone
Shañ ñgo badayne
Giñ k'ale mare iñ halesayu
Giñ k'ale mare in halesayu

Anuk'ta mba Bad'iqi:-

A maba agerañ nethama ga albalgu mare gerau mare hera k'illiña mare

Atahak'ik (Gimgema)

- ne d'ok'thiña geedi giñ ziiqi the herayu
- ne mada ne geedi killin me hero mare
- A Geedi Ne shakala Bolo u Imuwa min Imba Abunatha
(A zamane k'odinalu3)
- **Alhadefa Addersu:-** Geedi ma k'odo addersle qigu
- Mare made shamba zii abunatha u imanatha
- Mare madiñi shamba giyo abanatha

Gin saqad Adders:-

- Asura, sawara model---- d'añi
- Ahamba Dala Adders:-

A geedi mare rotha giñ d'afaro abunath than mare imane the d'ok'osiña. A geedi mare rotha giñ gii mare min thayu abanathqi U mare amadiña qi the drama.

The drama mare fagada giñ gila aba u ama ma p'ish.

- Shamba gill mare.
- Shamba kale as'isiyeqi
- Shamba shakale mare
- Shamba thin mare
- Shamba fedele mare

Anuk't'a mab Bad'iqi

- Drama shake geedi ne mufu the sale u ne k'oda ma p'ish.

Atahal'ik (Gimgema)

- ne mada geedi me shakalo mare me p'ish
- ne d'okotha ashukula abunatayu ma pishi

Adderse Hasso: Mos'o Tha sewara

- (azamane k'odinalu 6)

Alhadefa Adderesu:-

- Geedi geragime k'oda adderaleqigu
- Mare sewara abunatha u imanath
- Mare giya asura abunatha the asura

Giñ saqad Adders:- sawera . poster , asura

Ashak'ala D'ukuñ

Shamba Dala Adders:-

Giñ deresela awellin e mathalu u the madiña asura mba abaneqatha u imane a tha. Bad mabalo d'ok'othiña d'ok'othiñalegu:-

- ne sheba mare?
- Shan zill lonegu?
- Ne shakale geedi billo?

Bad mblo mare rotha giñ mado mareqiu mare sawara u p'ueqi abunathaqi ne asura . A geedi mare rotha thayu. Min mbalo ne has'ulo mba p'shi u ne thama the alfasilyu.

Ne asura mba shakalo mare ne k'ala giñ ziine salu the hera.

Shal'ala Itnine:-

- Awale maba agarani na gera giñ damo geedi tha alu male mara mba abunatha u imanatha, U. mare madinqi tha alfasilyu.
- Male sawer mare ne giñ gii abunatha u imanth wala heqi almderisiyu.
- Min mblo mara rot ho gin mado maragi,u mara sawara u p'uli abunathaqi ne sura u a geedi mare rothea tha geedile u thama tha alfaselu
- Ne almuders shin ne thama giñ shakalo mara u gin sawaro mara añ madela na geedi keeliñqi

Ank'uta mba badiqi:-

- Modelati shekelo geedi a maba agerañ ne modoqi u ne sawara.

Atahak'ik (Gimyema)

- Amaba a gerañi na fegeda ma p'ish na asura na sawara.

- Addressa Hasawo:-

- Gin shakale aba u ima
- (azamana mba kodiinalu 6)

Alhadefa Addersu:

- Geedi garai ma ko'da adderssle gigu:-
  - Mara shak'ala shamb shak'ala abunath

Gin saqad adders:-

- Alhadid bala s'urini, aboro, gin ñishila

Ahamba Dala Address:-

- A geed garaqi mara ahatha mare madiñqi giñ shakal abunasaqi than-thañ u thusalu. A maba a gaarañi ne daga giñ shakalo sayu. Mare d'ok'osino mabi. Bad mbalo mba shakal mare giñ gee mare abunatha the derama mare gusemageqi U mare p'uliñaqi
- Masakalaqigu the drama wala baka mare sha mare hajala.
- Amare fegeda shinñ sha ashukul sawa mane, wala mba mabaqedale u maba neñó Mityhill, ashukulo thañ -thañu, neñe u ashukulo thutho mabe edaleqi wala zii shambelo.
- Maba agarani ne kala geediyeqi mare damo giñ shakalo drama thain min thayu. U ne pula mareqi shamba shabae mare mabe d'añi,

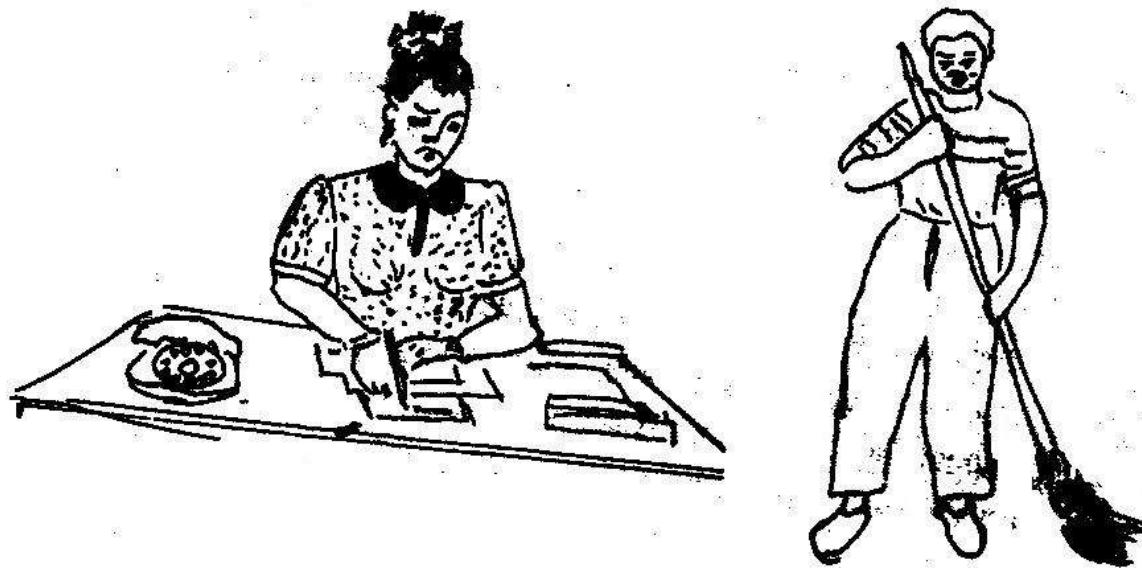
berembala . boñor, niñe , mushañ, mis'bala u tani a mare shabo maba p'illi, bad'I baqi thiñi . k'ediñqi--- d'añi.

Anuk't'a mba Bad'qi

- Addersle ashañ rothi milleñ da wogala azamana millañ 6 ñ k'odinalu.

Atahak'ik (Gimgama)

- giñ shakale mare thaqalu mare ñgo aketa.
- Maba ma p'ili,ma shugañ ma mapishigaqañ shuga neñ shabane.

Asura 1/3 Ima u Aba tha ashukulalu

Addressa Hasso:-

Alhadfe Adderso: Geedi ma k'oda addersleigu

Mara hera meru u geeli

Mara hera u mamare ale hozi

Giñ sa qad Adders:- musepile

Shamba Dala Adderss

- neñ shabahane?
- Shañ thiñ mare?
- Nañ nafaga mare?--- d'añi millañ
- Bad d'okosele. K'illiñ a geedi mare rotha shamba zii meru u geeli.u mare sawara asura meru u geeli u alone more shamba ziine ushamba mulumara qi mare amddiñ tha alifesilu.
- Min Mbalo baro a geedi ne p'shegagu u mure hera.

Anuk't'a Mba Bad'iqi:-

- Maba agarañi ne d'ok'osagu geeds u meru ne lone mare shamba zii mare , shane d'iñe mare shañ thin mare.
- **Shakela Itnine**
- Hera mba as'ulo mare min thayu mare asela d'uk'uñ mba p'shi,u mare mathiñayu. Masharm mbale mare mathi giya bolo giñ bushuñgugunuñ. Mare d'oik'osiña rothamañyu mithill, shamba bun meru shamba adine shamba masine gundi.
- Min mbale bero ne d'ok'othiña geedi garai min geeli u maru indi mba p'shi marsaqiey u mare sawaro, mare damo ytha alfeseluyeqi. Sha mare sawra geediñgu unñye qi.
- Ne giñ shak'alo mare min thayu ñgo mada ma p'ishi u p'ula martheyeqi ne alk'elet'e gido main the sawara mare.

Anukt'a mba bad'qie:-

- nakela geedi garai kiliñe a mara shahara'ga

Atahak'ik (Gemgema)

Ashakala talata:-

- Meru u geeli idigi athañye mialñ nano alfayida da mare athañye mare rotha. Bad mbalo bero ma modoña ne alfayida ingiyaga ahisabe k'd'e,Mma hera mañ zii mba hera meru u geeligy ne segela tha almosegel a gee ne halayu Ñ go abadñi geediqi male her.gu.
- Heerale a geedi mare mamasiñaseu mara moda U mare fegeda . Min mbalo baro gesama geedi alañ holoñniñe, d'k'unuñe min geeli u d'uk'uñe min mba meru u mare hosa Bad mbalo bara mare sa thayu mere dokoso abuneas aqiyu gin dawloa yenaqaye gin bush shane gine.

Anukt'a badiqie:-

- A mana hera uhosa shama zii meruugeeli
- A mare hera U hosa shamba zii meru U geeli.

Atahak'ik (Gimgema)

A maba a gerañi

- A maba geran na k'ala geediqie giye tha shamba gee giñ bush
- A maba agerañi ne k'ala gediqie p'uleseqi bolo giñ bushu

Hera Gelu U Meru

Miyaw

Mivaw

Miyaw (2x)

Ado Insa the almdre thayueqi

Ase

Ase

Ase (2x)

Ado Iñila atha u go

Iya Iñilla

Wala athiño alfaturank'o	Ado Iñilla athañ u ñgo
Inda p'ariyongoqi	Iya Iñilla
Boba	Ane p'sha hathañe u ñk'ida
Nañ giynañgo	Ane kada u ñgud'a
Fiyali ne thaba	Iñguda
Nañ thikoño yine thaba	Iñguda
Alhat'um me fuda	Iñguda
Baba nañ nishone	
Albedia fudi	

Ashak'ala D'uk'unuñ

Shamba dala asuaqi giñ shakelosu thayu giñ halathu U mba madiyathu rosose tha alfeselu. Geedigerqi mare rotha giñ gabuulu Mithill. Giñ gi meru u geeli.

Nigo d'ok'osiña geedi, indi giñ bushu mab p'shi marthayeqi u mare sawaro. Ma wala k'odo mare adderssse the almedrasu mare k'odo thayu.

Anuk'ut'a Mba Badiqi:-

- Mare hoshala giñ bushu thayu male sawar mare
- A bad'ña mare qi.
- A badi'ña mareqi

Athak'ik (Gimgema)

- giñ saworo geedi me saqe mane ngo fegeda me p'iah.
- Giñ nalo mare the rotha gabulu a mare sawara u giyo the model.

Shak'ala Holloñoniñ

Gin hala geediyu giñ gabulu mare sawara bak'a d'k'unayine . Giñ shakala mare min thayu mare rotha tha alfesilu a ne rotha saluqi.

U sha mare mada shan muluneqi'u bolomare shamb ziine.
Bad mablo mare aala mba p'shi.

Anuk'ta Mba bad'iqu:-

Tha giñ k'illñe mala sawar mare bak'a hane maba agarañ

Ashak'ik Gimgema:-

- ñgo d'ok'o thiña giñ sawara mare be shaqar
- Mare madiñ aqi ne bolo giñ bushu mba shwaro mare

Ashak'ik Talata:

A shañ mare moda me p'shi ma geeli zill u meru ñgo shusho the alfeselu.
Mare ahatha u ,mare anamu the asura saware the.
- Mabi thñ k'a mba hore giñ s'awarigu
- Ntaloatha ma mare
- shañ shakalane
- Shañ alhora giñ s'awari nañ u nañ fed'ne
Bad rothale baro ageedi mara huwa geeliu meru shamba nodo marene male zii tha
are u mane has'ulo the alfeseluyeqi
Tha asa qaleyu abuna quatha ne saqada ga mare. Ashañ ma geedi ma d'ok'osola
mare motho a suwale (rotha)

Anuk'ta mab Bad'iqi:-

- Ma geedi alahu s'ak'a bak'a mulmarene the ndu, u bak'a adid'ne giñ ñishila.
- Mare sawara abune atha ashukleliqi u mk'odi;u mare gis'a thaaba.

Atahak'ik (kimgema)

- Min nane shak'alane ma giñ s'awari
- d'okothiña giñ shak, ala the mare mba s'awari

Ashak'ala Arbqai

Giñ k'alola marthaqi sha mare giyo ne meru u geeli mare ahatha u mare p'uliñoqi tha alfeselu. Mare madiñqi tha nano, nano shakalo marenne. Tani mare madiñe shamba sa meru u geeli.

Ma gisala the herale p'ishi millañ.

Male gisala a geedi mare madathe p'isi the milleñ, u ñgo s'ulo geedi alfe sele mañ tani p'ishthe milleñ u mare ahatha shak'ala shin

Anuk'ta mba Bad'qi:-

Sha ñgo moda giñ shakala thayu ngo mabi alhilo mare amadiña . ñgoyeqi

Atahak'ik (Gimgema)

ñgo d'ok'osin mine nano shakalo mara giñ s'awar mba shakalomara.

Nañ mane ne siñ s'awarilo

Giñ bushu maba huwo more shamba adine mare madiñaqie.

Giñ bshu mba hibaqo mare mare na biya bolo k'd'ie.

Adderssa Hasso (Aliniwan) Añiqi p'shi-gu(azaman mbo kodinalu 12)

Atahak'ik (Gimegma):-

Geedi garaqi ma kodo mare ne addersale:-

Mare shara gut tha añiliyu.

Mare shiterme tha añiliyu

Mara mumofeñu the aniliyu u mare thula, u mara samagaqalbal shamba thaw.

Gin saqad Adderss:- Poster . alkura oru.

Shamba dala address:-

Sa a saqaleyu a dderssa añilu thiñ aqaman mileñ u p'shi geedi biloyeqi . Geedi mba wasalofi alumra 7 U 9 p'shigañ a ñiligu minañ.

Añllii shañ ala ñla milañ aw aleamed'u. gundid u da ashida , alañila le mba hiba geedi bilo.

Asakala D'ukuniñ

Geedi geraqugu k'iñ ñgo gasama tha almadane p'shiyu aleñ holoñoniñe, d'ukuñe geeliu d'uk'unuñe meru mare ñila.

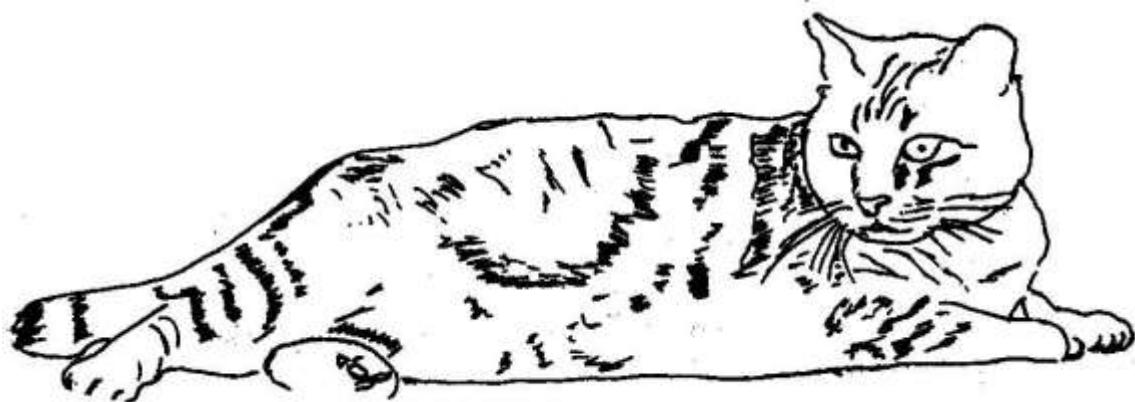
Shamba rosone min awel ne gasama ne geedi alñe holoñoniqi 20 u 20 , mabi k'alogela geeli u meru, mara gasgñu, meselem , a mabi asarañi ne kala geeli , a geeli nag a maru, Na matha-ere shin, maba agarañ na kala meru. Na gaga geeli. Mab mufola milañ goraleqino. Tha añañilalu giñ maño anho biya ma p'shi kan maru wala geeli. Laikine meru u geeli gidi aña mare (shuil), ma mufala gu susa mare shusha tha mare.

Anuk'ta mbabad'qie:-

- Shamba dawolene morthe ne hugu ale
- S'la mare than
- Ma geedi gaguqiequ bake shup'ta maraqlu

Atahak'ik (Gimgama)

- mare biya nolo giñ bushu mba kalola martheyeqi
- mare sharegu k'iliña mare.
- Ashaiñ bak'a deyay a geedi mare shurñaga alñe arba' rugun mala thuligu.
Ngo gesam geedi gerai aliñe arba u a mare ñile shamba ñile meru 8u u
shamba ñile geeli. Muñgunuñ ba meru, thin meru, p'ile meru shamba pile
geeli shamba be geeli—milañ. Bad mbalo ñgo daga alalama bada mara ñila
than
- meselen. Asefara bebe , mare abadlu aña. Maba ñiloqi neñilele ma p'shi
ne fiyaga thabayu

Saware ¼ shamba ñile meru

Anuk'ta mba Bad'iqi

- ne geedi at'abura k'itha mare ba fika marene.

Atahak'ik (Gimgema)

- D'ok'thiña shañ thiñ geeli u shaiñ thin meru ñili
- Geeli u meru ma p'shaqañgu shañ gií mare

Ashak'ala Tatata.

Geedi garaiq sha sharagu k'illiña mare shamba zilone tha adders holloñ niñ . Ale sawara gu 4 u 4 awu 6 u 6 mare gasamuqi mare giya shamba gi geeli bilo, tha bolo. Ña noqi mare mada shamba muliqie shamba beiqi geeli bilo

Anuk't'a mba Bad'qie

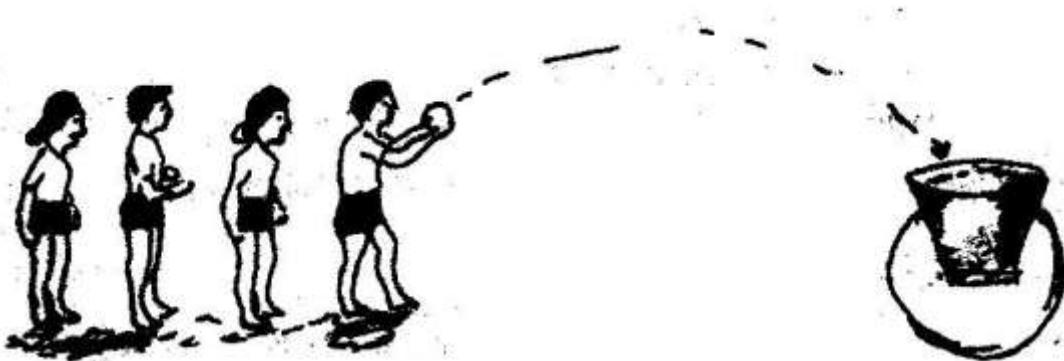
- geedi mare shargu tha giñ k'illiñalu

Atahak'ik Gimgema)

- Mare biya shamba be meru bala
- Mare amadiña shamba adi gale d'añi
- Awu shamba tan tham meru hu.

Ashak'ala Arbaqai:-

- Geedi garaqi killin mare sa tha asalf almadane basketuqiqi. Geedqi mare shurña ma s'uriñañ gu 5 awu 8 mitter. Minmbalo alada geediqi alkura oru 5 awu 10 alatha maga asura galu gulu u meru tha s'isiya basketuyeqi ne fut'ña thañ Min mbalo an s'ulala ma maneñ awali ne d'ak'a mithill. ne agudne alkura ne d'ak'a ne are awu namu u aña fed'ne. Ñgo na gesa geedi mabd'd'ak'i p'ishi. Tha aqillilealu killiñ k'illiñ mare sharegu

Sawara 1/5 a ñafuf'la ne alkura

Anuk'ta mba badiqi:-

- ñgo fagada shamba d'ak'i maba
- rotha thagu bak'a fii mare giñ bushgu mab zii the are

Atahak'ik (Gimgema)

- male d'aki mare ne alkura ngo madeye shamba mulune ifne bus'k'a k'ad'e

Ashakala Hamsaqa

- Geedi mare sa the almedanuyeqi mare gasama alañ 4 d'uk'unuñ mare giya at' abure holoñoniñ. Shamba madu sune the asurale yu athu guyatha

Saura 1/6 shambu gila añi'la

Mabingunuñ mare shurinña the at'abura than thañu u mabingunuñ mare shuriña the at'abure thuthoyu Ne mabi than thañu mare asiñgiru thaba Maba agerañ ne pula marthe shamba ñille mare. Mimba gina alishara mabi thutho mare thula thañ- thañ yuye;u mare matha aña marayeqi. Mare lik'isha ma haiqiegu than thayu qaqi. Min mba gila alishara geedi demo thaba mare lida u mare p'ula mabi thutho yeqi maba hiyeqi heyeqi a maba wala hiyeqi ne gasha thutha añilia sham

balo a mabi ziiyoqi than- thañ a mare t'alaqi shin u mare ñila shamba ñilo mabi thutho.

Anuk't' mab badiqi

- mabimba mufolagu bak'a ñle mare fish
- ne mada almadane ma kefaqi geediyeqi

Atahak'ik (Gimgema)

- ñgo hoshala geedi than ma p'shi male ñiligu

Ashak'ala sitta:-

Tha adderssaleyu maba agarañi ne gasama gasama geedi alñe holoñaniñe tha almedane p'shiyu mba alkura thabo. Umba ma shakala 20 ba 40 magathuare.u ne p'uwa nandalu 6 mitter. U anusa at'aburu ne don'osha thayu. Geedi mañ ma maru deedi mañ doñosha thayu . Geedi mañ ma maru grrdi mañ don'osha thayo. Geedi mañ ma maru deedi mañ don'osa thayu. Geedi main don'osha thayu . Geedi mañ ma geeli, wala mara mara gaguñu illa mare giya shamba gi meru u geeli umara hoza emina maba agarañi p'ula maraqie na asaqa gasumara than maba agarañ s'ulo a wali na mera , maruñ gegi geeli , ma yina s'ulo geeli geelin gegi meru. Ma mulalaif gabala na wasala tha thayu mana na mufa u na sagenal na suya tha maratha ma d'ok'unuñe.

Na madiña marthaiq na anlide shamba ñilane.

Anukut'a mba Bad'qie:-

- na hoshala geedithañ ma p'ish sha bak'a huhimare min tha almadane dawola maraqie
- Shamba gasamole mare , mare ahatha u mane shak'ala

Atahar'ik (Gimgama)

- ñgo hoshala than shamba ahitra mamaraa ñili
- Ña d'okosiña ma p'shigañe tha añilile.

Addressa Hasso (Aliniwan):- Aladañka U giñ gabulu

Alada u giñ gabulu rothi , shamba gudola, shamba p'shula, shambe buralu, u da alilem. Min addressale kiliñ,

Geedi garqi alada u giñ gabulu mab zii tha mare u mare ñilla u mare sawara u mara fagad mithill, gin ñila thañgu , giñ hothila thañgu Adderesle sha maqiyu aliniwan arbaqa azamana k'odinalu 24 mmane. D'uk'unuñe maqiyu azamana 6 alinwanale a maba agarañ shamba ziine tha añu.

Alhadafa Addersu:- Geedyeqi mak'odo addersle

- tha herayu na giya geedyeqi alhisaba mare
- A geedi ne rotha shamba asholuga na añiyu
- mare mada shamba saqadula
- Mare roth añilli adaru an d'ukunñe
- mare rothi añilli adaru
- Mare madiña añilliyqie qimala amuluga mare bus'ukeqi ma
namuqi
  - Mare sawara ñisha adaru tha giñ be bale

Giñ saqad Adders:- giñ fad'la tha añilli adaruyeqigiñ ñishila giñ bushu, as as;ek'e, Negara. Felo , ashariit, musugel, poster asura sawara-----

Adderse Hasso (Aliviwan)

Alyoma Geedu (aw alida geedu)

(azamane k'odalu 6)

Alhadef a Addersu:- Geedi ma k'oda addersle qigu

- Mare heri hera damuqi tha alidale mare

- Mare aferugundi giñ gila geediyqi, ushamba mus'elanegu
- Mare rotha shañ gila alid a wa gine

Giñ saqad Adders:- giñ ñishila , giñ hothila thañgu

Shamba Dala Adders:-

A maba agaraiñ ne d'ok'osa geedi mare madinañ gigala alida geedu, sha mare mada al d'ok'osayu shuko:-

- We gila alida geedu?
- Nañ gila alyomalo?
- Nañ ñil geedi tha alvomalo/nañ madiñ mariqil?
- Nañ fed'ila añiloveqi

Nañ fed'ila añiloqi

Geedi garia ma motha rothele k'iliñ mare rotha al horiya mba geedu. Giñ shuni mba gila geedi thaluqi mare rotha. A maba agerañi tani ne s'ula mba alhibero ne rotha thayu.

Yoma alido geedi mare gasama u mare ñila

Anehara añilu aledamo giñ hozila than

Giñ Mothiño mareyugu the añiliyu mare asaqa mare madiña hap'unathaqi.

Anhara hothi ,are als'uloga alfesile mañ ne hoshala thañ ne fiyega thabayugu

Anuk'ta mba Bad'iqu:-

Giñ fediila alidaleyeqi k'illiñ ne burahu añ d'uk'nuñyeqi

Anahara ñiil mare ne moda asaqa k'odinalu u aña ñillene

Ataha;’ik (Gimgema)

- ñgo k’ala geesiyeqi mare rotha giñ gila anharaalida geedu.
- Mare ñila añilli p’ishi marsayeqi male hosholñothañgu

Adderse Hasso (Aliniwan)

Almarat Mba Fii Geediu Alada mba deya mare
Alhadefa Addersu:- Geedi mak’oda adderssleqigu

- mare rotha giñ deyaqi geedi
- mare rotha almarat mbafiigeedi
- mare rotha alada mba deyaqi geedi
- mare hera giñ deyaqi,geedi tha bolo
- **Giñ saqadi Adders:-** sawara , asura, poster, aserit almusegel

Shamba Fala Adders:-

- Aweliqi a mare fageda almarat devaqi geedi u alada deyaqi.u d’ok’osa shuk’o:-
- Neñ fii geedi beelo ma boli mare?
- rothatha alada mba deya geedi?
- Ashañ alada shurile shañ p’eras nare?
- Baqadi mba mothi mare rothale mare gasamaqi mare sik’a shamba p’era nare?

Baqadi mba mothi mare rothale mare gasamaqi mare sik’a shamba p’are nare. Bad mbalo alada u almarete mba deyaqi geedi mare ñila than baro.

Ne da geediyeqi d’okosa mba d’ok’osi almarat u. alada mba deyaqi geedi u mare d’ok’oso mabi thayu u mare heraa tha alifesellu.

Anuk’t’ a mba bad’iqi:-

- **ma geedi** ñilli bak’ a hene maba agerañiyu.

- Ma ñgo ale p'ul geediyeqi giñ deresseño bak'a gedarño rotha

Atahak'ik (Gimgema)

- D'ok'osa geedi giñ deyaqi geedi, mithill, alada u almerat, mare rotha

Ashakala Haloñiñi:-

- Giñ dala athueqi sha d'oktha theyu mithill, al ada u almarate deyaqi geedi athu hertha tha hera.
- Min imblo baro mabi mba hero mbalogu la bad'iñqi tha thabayu fifi

Sawara 1/7 Alada zii tha a daru ??????

Anuk't' mba bad'qie

- alada u almarta mba zii thañgama, thadaru, mba deyaqie geedi amadiñtha maba agarañiqie tha hera shamb ziine.

Atahak'ik (Gimyema)

- - a geedi mare madiña alada mba ziiqie tha adaru
- Shamba k'alane martha mara shakalo thayu u mare sawaro u mare p'uliñe tha alifeselu
- Mara p'uliñe geediqie shamba saworo marane u neñ ,ne suralo

- A geedi mare rotha theyu nanoqie ageedi mare mada.
- Postera mba damo maba agarañi ne thama tha shule busik'e a geedi mara hoshaliña than.
- Asura mado mara mare same thalu. U mara mare sawara.
- Ou ñgo da martha mara shak'alo thayu.

ANUK't' mba bad'qie

- Ñgo yahasa poster u asura mba nataquadder ssqie
- Ñgo thama albale geedifie map'shi

Atahak'ik (Gimgema)

- ñgo fagada geedi sawaro ne asura thaqalu mareya
- ñgo fagada ma k'odqie ma p'shi' u ñgo sajala

Addera Hasso (Alaniwan):- Añili p'shi geediqie masharm alid (azamona k'odinalu 6)

Alhadefa Addersu Geosima koda adderss leqiegu

- anili zii masharma alid mara rotha
- mara ñila añili mba geder mara
- **Giñ saqad adderss:-** Martha, azink, alkura oru

Shamba Dala Adders:-

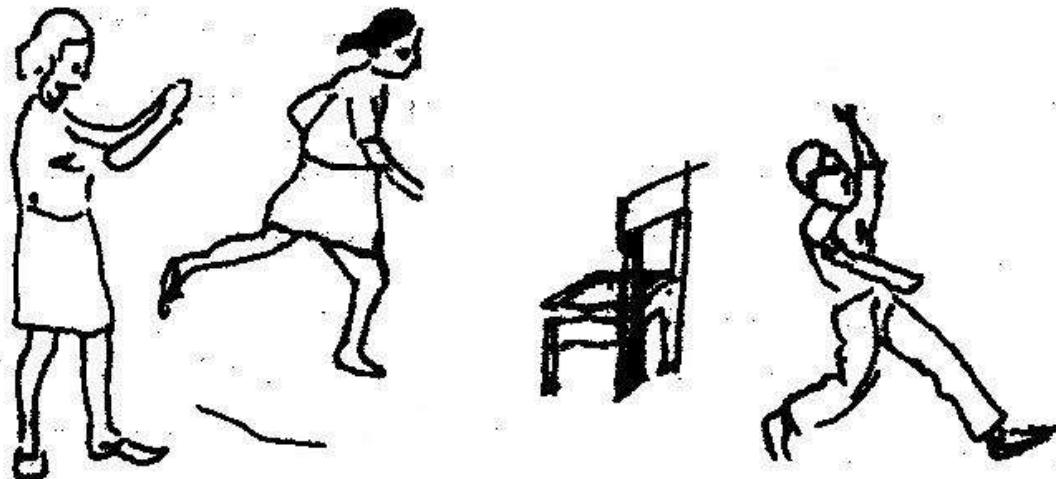
Asdhak'ala D'uk'unuñ

Aleisema ñillo:- Añilli Albemberu

Gasamiña geedi añ thañ, u mare shuriña . sha wala madi ñilagu killiña mare uñgo anamuñgu. Min mbalo ñgo thama albamber the nusu the animira mare, u mare barshiña, u mare d'oñosha thalu, Male barshiñigu ñgo has'ula albambera d'u k'unuñ. Maba wala thik'a albambr ne adaya.

Albambar mba thala gediqiqi min 8le10 mare. A ne p'ulaga ale isharagu albambaru maba gashe, fusaqino.

Ale biyaga asafaragu, bak'a ak'isineyu male ak'solayu mare d'oñosha

Sawara 1/7 Añilli albemberu

Anuk't Badiqi:-

- ma geedi ñili añili albemberu ñgo fagada wane ñilene u azamana kodinalu.
- Añili sha nepish a geedi mare aheterama alk'anune k'd'e.

Atahak'ik (Gimgema)

- D'ok'othiña geedi a mara rotha alk'anuna añili albembaru

Ashakala Holoñaniñe:-

D'okosiña geedi guda the martha neñ nafane then. U a mare rotha shamba gud'ilene . Ñgo kalaga gu mare gud'a shamba madi marane.

Ñgo a shurinña geedi that sefe u thama marth mara tharthqie u maba zii sarseqie ne has'ula ne gud'a thañ . Miñe mba gigieñone alhishara u ne matha magunduqie. A mamneñ ne ada fish tharthqie.

Min mbalo baro amabi holoñoniñe dama marth u mara ashshuñe a mamaneen ne gud'alu tha nathu. Bak'a muline yine ne hu.

Alyomamñe thani ne da marthqie marth tha asafa mareyu a mara mathiña thqie Aña k'alone marthe maba agarañi ne marth bak'a thohine , u mare gud'a shamba madi marane tha aña maryu.

Anuk'ta mba Bad'qi :-

- ñgo Jahasa marthe kamu U ne azamana k'odinelu
- ñgo mada shine shamba gudila thañegu

Ataahak'ik (Gimgama)

- D'okasa ga mare rotha giñe gud'la thañgu.
- Ñgo hoshalagañ thane shamba sharagu geedi tha gudiyu.

Ashak'ala Talata:-

Rotha geedreqi mare dama alk'ose bilo u alkura oru. Ñgo d'okatha geedi añilli mba ñila tha gile-hu dam mare. Gabula a mare ñila tha mare mmada aña ñile mare u neñ ñilega mare , u mare rotha tha theyu . Mine mbalo boro a geedi al fasilu killiñ mare ñila

Giñe saqad Adderss:- alkura oru, ualk'ose 6.

Añili Badaqa:-

Gesama geedi aleñe 2 le 4- mine mbalo ageedi mare shuriña tha at'abur. holoñaniñe u mare asala agura mare. Mabi shurnoqie tha at'aburamañ gundi mare shup'a gundi 5 mitter u mare dama alkura our tha thaba u mare d'ak'a mabi than-thañu. Mine tha gundi the buluqie. Ne maba daki ma wala lodane mamañqe ne huheqe.

Alyomamañe tani a le fud'a alk'ose tha at'rapazalu wala ne rusa u ne furña mine 5 le 10 mitter na d'akalu. Mine mbalo a mara d'ña ne al mittra k'ed'e shamba mane abra u ne mare ñila shiñ. Ne geedi fusawoye ale fiyaga thaba ygu.

Awali mare mathiña tha thalu mare , bade mbalo baro mare d'ak'a alkoma maraqie. Ne geedi fusawage gu mare mathi ñila lamina mamñeñ ne gasha. Ne alkura fed'ila tha añileyu a maba agarañi gadrne ne negasa u ne thap'a.

Anuk't'a Bad'qie:-

giñe fedì a ñilile kiliña aleburalu
añilile abka iraglane
baka gadarña rotha tha sine azamana añiliqie

Atahak'ik (Gimgama)

Ñgo fagada mara sharaga tha añilu kiliña mara
Mare ratha giñe ñila than k'iliñ
Address Hass(Aliniwan) Añili adaru
(azamana kodnalu 6)

Alhadefa Addersu Geedi ma kodo adderssale qie qu

- mare rotha añili geedu mba tha adare mareyu
- mare ñila sawa shamba ñila tha adara mareyu
- mare sawara shamba ñila tha adara marayu u mara madiña
- mara maulu bus'kagie shamba hothila mara madiña
- mara amulu bus'kaqi shamba hothilo tha adara mareyuu mara madiña

Giñe saqad Address:- Gine nafaqi añili adaru waqie. Poster , swara, giñe ñishila, giñ gera than.

Shamba Dala Adders:-

Maba a garañi gabulu ne agaraiña ageedi ne rotha añilili thayu mbi madimare . The addersleyu ageedi mare rotha theyu u mare sharagu thryu, uñgo d'ok'o thiñgu shuk'o

- mare rotha añili zii the addersa marayu?
- Inteloatha ñilene ne añillilo?
- A Vililo wane ne aniline?
- Añili mba shahar guthu awane mane?
- Rotha-the giñ bela añililoye qigu
- Min mba mathi mare rotholegu mare gesumqi umare ñila the almadanu , u mare mafiña ne añili añili aselo mare . Geedi hothonegu me plishi alefiya thabagigu.

Anuk't'a Mba Badiqi:-

- The adderseyu a maba agarañ ne mada sham ba ñila añili thayu u ane gida alhaber milañ
- Tha añilithayu mare ñila shamba fedi marane

Atahak'ik (Gimgama):-

- d'ok'othagu mare rotha añili adaru
- ñgo hoshala than me p'ishi shamba ñile marne ne añililo

Shakala holoñoniñ:-

The añili adaruleyu a geedi ne rotha a wne ñilene u inteloqatha ñilene.D'ok''osa mare ne aliqid kamu ne zii

- Asena d'ok'olo
- Arafa
- Moulid
- Ramadane

- Dañi mileñe
- Mare rotha alidalegu awane gine. Nañ ñiliqi mihi tha alyomalo, u mabi fale, Mine mba d'ok'o soñone rothalegu a geedi gesama u mara ñila shamba ñili mihi u mabi fale yoma aliqidu
- Mare mathina the u mare p'uliña geediqie añaña mare tha alfasilu . A maba asarañi ne mus'a ma p'shi a mara p'ule anihara alida almadratho . Añilile ñgo afuluqie tha añii mañe tha misil mbale:-

Azamana Geedu

Baba billlo (2x)

Agudi billlo (2x)

Ak'el hauyeqie

Anse saa me

Ambira tha azemen defereqe

Algiriya giñ p'ishine

Killiñañ'k'a ansesaa ingeratha

Beba billlo (2x)

Killiñka ansesaa ingeratha

Agudi billlo (2x)

Mine mbalo mare d'ok'o tho mabi thayu ne añili p'shi marathaqi mare saqo than than tha alfasilu qie u mare damo giñe bela añiliqie, u mara puliñaqie tha alfasilu tha hap'ne athaqie. U maba agarañ ne. saqadaga mare tha añii mareyu. Na nogie a geedi mare moda añili zii tha mare.

Anuk'ta mba bad'iqi

Anuk'ta Mba Bad'iqi:-

- a geedi mile more sharagu

- ñgo fagada me pishi shamba sharegu mare

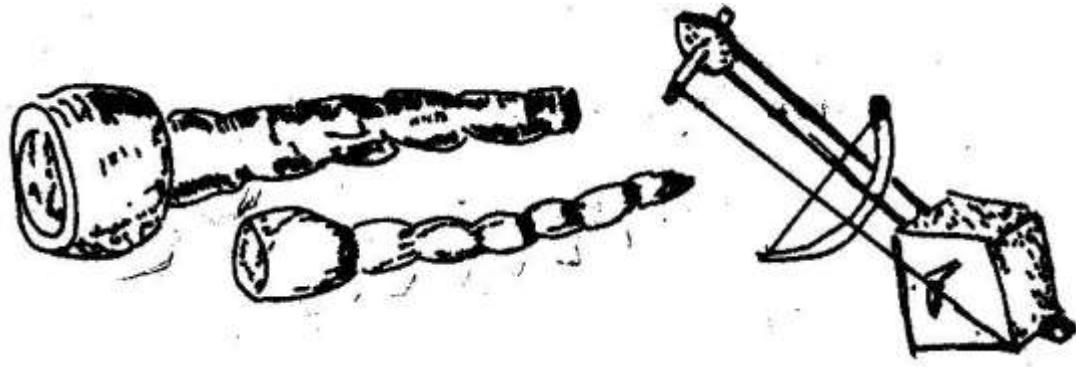
Atahak'ik (Gimgema)

- mare rotha añili ñilo mba adaru
- D'oktha mare ne añili adaru a p'ishiqañ

Ashakala Talata:-

Giñ dala Martha mare shakalo thayu mare p'ule neñ nefagene

Min mbalo baro mare sawara giñ ñila añili adaru thañ thou mare, u giñ sawaro mare nmane u shañe u min nano mare p'ulaqi. Amare p'ula alfesil indi añili ñilene than ne gilegu ale feiyaga sabayugu. Ale. Fud'agu aña madne.

Sawara 1/9 Giñ addaru mba hera than

Anuk'ta mba bad'iqi:-

- the sawaralu maba agarañi bak'a hene ne abad'añ qigu
- Mare dafegu the agura almdaratho the mare fud'a aña haosalen thañ

Atahar'ik (Gimeama):-

- ñgo faguda u anemu the giñ msale
- d'oko thagu ne mane ne asuralo Uendi ñili nefá gene

k'oda addersu (Adders kiliñe)

- Mare thama al bal gine thane thañiq mab gid aruhe shane zill mare ne alone, ne shegile , ne bolp u shamba mulu mare
- Shamba ahitrramaño abaño u imaño u shamba saqidilene
- Mare mada shamba mus'ula meru u geeli
- A mare shargu tha añiliyugu ma p'shiagaiñ gu
- Mare medinaqi giñ tha aña mareyu
- Masre mada shamba ñile mihi u mabi fale yoma alid.

Huu Modda

I. Giñe mase kala “asa” giñe mabus'añe mothā “bus’ñe”

1. Meru wala giñ thayu ,mmane
2. Aba u ma alin sane ma mare
3. Geeli u meru p'shi le fiya tha bele

II. Afulu rotha ma saqi mba zii “I”the

I

1. Meru
2. Geeli
3. Aba
4. Ima

M

- I. Maba idale (alinesan)
- M. Mufa amasiñ
- a. Dñ’iVshula qalu
- G. Nie (alinsan)

III. Asala mba ma saqe:-

1. Neñ shakala modele thane?
I) the sura M) tha alwarga a) k’iliñe ase mane
2. Aneda hozze hozze adaru?
I) alinsa M) meru a) geeli
3. Giñ thayu mba p’isula than
I) geeli M) borid a) wala zii

Addres Atani:-

2. Asehañk’ a (azamane k’odine 48)
  - Ahadaafe k’illiñ : Geed mak’oda addresleqigu
  - Mare modo shamba ak’isu mara tyhoñoregiyu u mba ha mara buil
  - Mare mode shamba p’ra ADIS are ADIS are u ne sula HIV/AIDS

Addres Atani

Ase hañk’ a (azamane k’odine 48)

Alhaefa Addersu:- Geed mak’oda addresle qigu

- mare moda shamba d’ñe more anadafa mare
- mare moda shamba ak’isu mare thoñ oreqiyu u shamba ha mare buli
- more mode shamba p’ra Adis are are sula HIV/AIDS.

Giñ saqad Addres :- asarit' almusagele , poster Martha , sa fara , sawara, asura, Altelvizon.

shamba Dala Addres:-

ma mare grera a hesale k'ane senene u thutha mare mada giñ deya mare maa nafa mare, mare mus'a boli mare. Ma mare sik'a gimañe mba deya mara mare giya alhisaba mare.

sha mare moda shamba d'in mare bus'ka

Mare alu mare fagada gilegu

1. Shamba d'ñ mare bus'ka mar eqalu, misele, thaba, areyu , alu mare agigis'e
2. Shamba nedefila shuiyu aseribayu u aña k'liñe
3. Giñ fulqi tha bultha
  - Shambo hal
  - Ore gigis
  - Añili tha bulu
4. Giñe fuliqq tha alarbiya tha
  - shamba ak'ithiño thoñoriyu
  - adidin masher ma alk'anun
5. Giñ fuluqi the giñ p'ilndu tha
  - milak' (musmakana)
  - alibra
    - giñ p'ileqindu k'illiñ

Na addersle bak'i geedi mare d'iña boli mare alu mina boli mare alu min gilegu killin. Ñgo madiña geediqi aña ñii mare u aña wala ñil mare. Amaba agarañi ne moda anuk't'alegu sha bad'qezi ne p'ula geediyeqi millañ,u mare thama tha dalu

Sshak'ala D'ok'unuÑ

Anadafa Bolaqa

(azamane k'odinalu 4)

Alhudfa Adderso:- Geedi ma k'oda addersleqigu

- Mare rotha ane dafa bola mare
- Mare hera fuluqi tha ane dafale
- Gin saqud Adders:- Poster , a sura ashariit , u almusagile

Gin duqda Adders Poster , asura , ashariit, u almusugile

Shamba Dala Adders:-

- Addersa shok'oñyeqi p'ula geediyeqi mare rotha anedafa bola mare shamba madimarene u mare roth athayu. Ñ go d'ok'thasau shuko

Mithill:-

- nañ mane anadata bolaqa?
- nañ nedafigleqi?
- Shane , u shane mba nedafleqi?

A geedi mare d'okothiña tha rothaleyugu. Sha mare sik'a alfayida aneda ffa bolo. Mare rotha thayu shamba nedafela aña mare, u mare mathiña theyu u mare fagada anedufa wala ma ziii almarada had'ulne.

Bad mbalo baro wala d'ok'otha mabi thayu shamba hera damuqi tha almaradle u mare hera tha alfeselu.

Sawara 2/1 Anadafa Bolaqa

Anuk'ta mba Bad'qi:-

- bak'a mare rotha anadafa boliqi mare shamba d'iñ mare nalu, u bak'a hibi
mare- añ
- bak'a daño almisthil geedi did'i mba ziigu tha alfeselu

Athakik' (Gimgema):-

- d'ok'osagu andafa boli mare
- d'ok'osa geedi mare rotha ne bad' iñgiñ mba has'ul alwasaha did'iñgiñ.

Ashak'ala Holoñaniñe:-

Hera anedafa Bolo (azamana k'odindu)

Alhadafa Addresu : Geed ma r'odo adresleqgu

Alhadafa Addressu: Geedima k'odo adresleqigu

- Mara hera , hera damuqi tha anedafa bolole
- Mara rotha anedafa bolo
- Mara hotha male aguthu ne bus'k

- tha herthe

Gin Abad'iñ Address:- asaharit, ulmusegel

Hera as;ula mare mine thayu mare huhegeqi d'uk'ne d'uk'ne mare hera alfasiqa. Mare asala mba p'shi thlu mare mathiña the . U mare hera baka hihi mara aña

A maba agerañi ne thamaga asharit' mba here ane daffa wala ma yine madi heramañ. Almusagele ma sharine ketaba mare yeqi ne hera mba zii tha alkitabolyu. Ne geedi shin mare negala ne hara katabola tha asaburayu . Min mbalo mare gesame u mare mathiña –the. U mara hera tha alfasiyu.

Methille: - ma thaba gigis' mane mare madiñaqa, male gis'i mare.

Hera Anedafa Bolo

Anedafa , Ane dafa
 Giñ s'ewariñ ñgo s'ewera
 Anedefe saqi killiña ñka
 I ñ p'ishtha killiñañka
 Yomiyomi ñgo gis'a oriqa
 Le añañk'a in defa tha
 Le adareñk'a indefa tha
 Iñ rothuthqii mabiñka

Auuk'ta mba Bad'qi:-

- ne k'ala geed'yeqi mare shakalo ma p'ishi giñ dawola marthe thayueqi
- ne fagada p'ishi giñ belagu añiliyeqi me faro mare

Atahak'ik (Gimgema):-

- ne hoshalla thañgu male here hera anedafa bolo

- ne hoshala thangu male hozi the hera athagu sawa

Adderse Hasso (Aliniwan)

Shebaho

(Azemane k'odinalud)

Alha dafa Adderso:- Geedi me k'oda Addersleqigu

- mare ashabaho shamba nadafi mare boli mare
- a mare p'uliñaqi the drama
- mare sawara asura , mba madiqi anedafaqi

Giñ saqad Adders: Free asabun, almushut, giñ ñishila giñ gis'la than

giñ k'ila mashu thañ

shamba Dala Adders:-

Awali geedi ne p'ulina mba zii yine the helayu shamba d'ila anadafa bolaqalu, a mare rotha mare hap'ne alfasilqi. Min mbalo baro a geedi mare rothu the anedafaleyu ne alfayida k'd'e u ne bad'iniñ hasulne.

Min mbalo mare ahatha u p'ulina shamba nedaf mare boli mare . Na noqi mare mada shamba nedef mare boil mare . The rothaleyu a geedi k'illiñ mare sharagu.

sawara 2/2 Giñ Anedafagu

Anuk't'a mba Badiqi:-

- buro gin anedafo alugu
- ñgo bak'a geedi killin mare asharagu

Atahak'ik (Gimgema):-

- Mare rotha giñ nadafe mareaq than yomi
- A geedi k'illiñ mare shabaha u mare sharagu

Ashala Holloñoniñ:-

Ashañ ne geedi mada anedafa boil mare ne adders mba p'ariñi alo wala b'adiqi marthe tani. Shambalo tha adders sleayu mare ahatha u mare ashabahu tha drama mare ne gine mado mare tha alhayu, the almadrathyu a tha televisiyonu, u

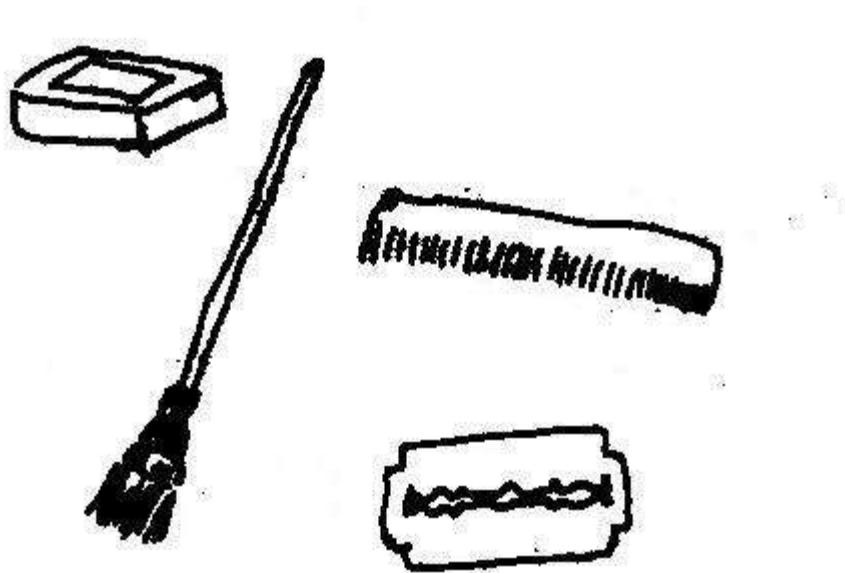
mba hala mare yu tha aradiyu. Geedi mañ shin mare thama ile ma p'ishi u mare ahatha shin mare rotha thandu mare ne giñ halo mareyu,

Mine mbalo mare Shalala hiñ madi mare tha drama agudine athaquaqi aw alfesilaqie Ma geddsi zii mba hibiañe ñgo abad'ñe qigua mare rotha

A maba agarani shiñ ne giya drama mba shabhi anadafa ne p'ula geediqi , mithill,

Geedi la mba gadari ne nedafa bolak'd'a illa abunath ne nadafa yine . Geedilo sha yine did'i yomi a geedi mare thula qalu, sha shiñ marthaqi. A abunatha na shusha tha alhakimu ala k'alogu ne nedafa bole k'd'e sha geedi ne hiba yine .

- Ñgo rotha mareqi she geedi mañ siyaqi mba gidi anedafa p'shi tha almad athayu tha aña mareyu, tha thoñoru, U mba p'isi mabi k'iliñ u mare s'uthandu. Shamba p'adine are tha ane dafayu , tha a'giraya yu shambalo.
- Aha geedilo nedafi bole k'd'e abumatha wala ahuhi fudalugu alhakimqi . Mine mbalo ne ataqarith holo mare mare gathamuqi u mare mathiñath mare rothathe alfesill baro-sha mare ne azamane k'odine 4 mare mare gasemage mare shakala yomi yomi tha dramayu
- Mine mba madin mare ataqarihi shakalo mare a geedi rotha thayu a alaqsala mba p\ishi ale madiña alfasila mañ qaqi
Ne geedi shak'alo ne adramalo ma p'ishi aleqa abadiñe gu. Assresa p'riñiyu qiqi ñgo da geedieqi a mare sawaro theyu ne giñ shakalo mare tha dramayu.

Sawara 2/3 Geedi ma shadid u mba bad'i.

Anuk'ta mba Bad'qi

- A geedi mare hiya atarheleyu mileñ lamina mare sap'andu
- Mara buralugiñe nafaqi adramaqi

Atahak'ik' (Gemgema)

- ñgo hoshala geedi than mala sharaguigu
- ñgo p'ula Marthqi asura u mare asla geedi gidi anedafa u mba did'i

Ashak'ala Talata:-

Ne giñ dala Martha anedafa giñ hala mareyu , giñ amadiñ mare . shamba sawaro marene tha ataharihu k'iliñ amare madiña alfasileqi ale rotha thayu.

Min mbalo ale asala a sura geedu mba sasarola ma p'ishi ale alega aña hoshalane thañ u ne a badiña geediqiqi.

Min mbalo a maba agarqñ ne gahasa poster awu asura mba p'ule ane dafa a le thama geediaqi sha mare sawara shiñ . Miñ mba sawar ne geedi ne hoshala than map'shiu ne abad'ña ne geedi mba sawaroqigu map'sihi. Tha k'oda addresa leyú ñgo madeye qi shamba sam mare alba ane dafaeqi.u mare sawar.

Maba agarñi shine giñ p'uliñe anedafaqa ne buroalu.

Anuk't'a mba bad'qie

Ñgo buro giñ saqad addres alu

Masharma mba ziigu tha alkitabu u tha añage ma, aneda ffayeqi ñgo buralalu na giñ p'uliñ anedafayeqi.

Atahal'ik (Gimgema):-

- ñgo hoshala sawara geedu than ñgo afuluqa tha ase the
- ñgo l'k'siña mare sawara giñ rothola tha atarihu ma p'ishi
- Ma,mare hoshala asuramañ thañ mare sawar mazii shambalo

Addresa Hasso (Aliniwane):-

Gigi alhisabu (azaman k'o dinalu 16)

Alhadaf Geedima koda address qigu:-

- Mara hera shamba hala buil alu shamba ak'thula thoñoriyu
- A mara p'uliñ giñ gila ma maba ale a k'thu thoñouiyu u male ha free
- Mare damuqi sawa mare thala u mare sa
- A mare sawara giñ gila ma mabi ala ha firalu u ma mabi ale k'su thoñor u mare p'ulli

Giñe saqad addres :- (mar tha, asafara, u asura madiñe –ngo thoñor aña adño.)

Tha addresle yu a geedi mare moda shana hill mare alhisaba mare u shamba he mare buil u shamba d'afare mare tha thaoñoru u mare thma thalu u mara fagada sha geedi deyaqa gu milañe mare gara mare moda.

Addersle nafaqi geediqi mileñe sha mare madi fine gii mare tha buliyu u tha ashariyayu.

A geedi mare rotha giñe hasala martha mare ale saqoqi tha al madratha yuqai u mara ale mathi thayuaqi u mare ha buli u mare ale ak'ithu thonoriyu .A mare gera tha rothale than.

Asharal Wahid:-

A maba agarañ ne rotha shamiba gilla alhisab tha bola mare : u mare rotha thayu

Mathill:-

- Mamanñ zilqi mba hasalage giñ shuni than gamaya?
- Ma hasala yinigi mib na- netha?
- Geedi hasalgen neñ giyagalenegu?
- A le has'ula rothale ale rothu -tha yu mileñe A geedi mare gathamaqi u mara thama aguri mare.
- Ma Huhay mare rotha alfesileqie ne giñe gerao mare a guri mare rotha giñe hasala geediqie mba shuni, shañe hasalne marthaqi u shañ saqadilenequ. A la bad'ñiqigu na mabi ne a gura rothone ma p'ishi

Anuk'ta mba Badqi:-

Ma geed ale gera shamb gila alhisab a maba agarāñi na p'ila gu sha mare theamagaqalbas

Atahak'k'

- Ņgo hasala geedi than shamba sharegu mare
- D'ok'osa ma mare mad giñ shurni mba hasale mareyeqi

Ashakala Itinine

Awali rotha geediqai ma madi nare hera mba here shamba hala fere alu, u shamba ak'thola thoñoriyu. Ma ziiqi kala marthaqi "hera tha" u mare mathiña the the a sat'ure tha asat'ure . u a mare fagada ne gine k'ane ne heralo. Male here mare bak'a jut'a mare.

Mare hera male agussugale bus'ka ahamba hala free u shamba ak'ithola thoñoriyu.

Wala ma sik'o mare ne hera mare hera he hera mba zii tha buluqiaqi.

Iñ ha- In ha

Thañorine

Thoñorine

- Mango fer'e
- Shango gud'a
- Ņ go hosheleañ than the buluuwe qe
- Ņ go hosheleañ than the maderayeqi
- Wala madoñ giñ zii
- The thoñor hu kiliñ maba zii
- At'ermibi buni
- Almoter buni
- Anuk'ta mba badiqi
- mare hosa mala amurgemara bus'iaqe

- ñgo thamaga albal gu mare asharegu k'iiña mare

Atahak'ik (Gimgame)

- ñ go k'ala ga mare d'ok'osa sha mare rotha giñ Ma zii tha mare yu.

-ñgo tha d'ok'osa sha mare rotha giñ k'ale heralo

Mare amulu bus'ikeqi tha hoqhoqse thegu male madiñaqi

Ashakala Talata

Sha le bada addres alyomale dokotha rothelgu th'riyeqi

- ne gia thu ma athu ak'isu thoñoriyu?
- Ma athu damu thaba u athu k'ithu thoñoriyu na neñ gine ne ataqab?
- Ma athu ñile tha thoñare at'irimbluyu neñ gine ne ataqab?
- Giña bushu shane magjiñane mine tha thoñara atrimbiluyu?
- Mare mothā d'ok' thalegu. Mine mbalo ma geedi mañ zii mba hasalaga ataqabele shane hasalene u indi mba hasal yineqi. Ale agerathañ tha alfezelu. A geed mare rothea shamba gasamo mareqi shamba hasale ataqabale. U a mare p'uleqe thea drerama agudie thaqi . Giñ hosholo mare then mare rother thayu u mara sharaga, Min mbalo mare asala mba nafaqi algrayaleyqi mare madiñqi alfaselemañqi.

Deedi ma shak'le atarhialelegu. Mare amulu bus'ik'aqi ma ne muqi. Mithille amba laña atirimble. Miañ A maba agarañine k'alagagu geya shamba ziine tha atarhihu . The asaqaleyu mabe agorañ amba p'uliñega giñe zii tha alharik'iyayu. Mithilli, giñ abunthila . Hataiñ wala ma atirimble zii tha alharigivayu ziigu mba zaii-gu tha asafaru, ma mode geedqe mare fik'a thoñore u mare maga giñ bushu

mba eqe maregu. Sha mare giye alhusaba mare she leñ mare . sha gile gu hasali k'iliñe mare p'ulqi tha atahari.

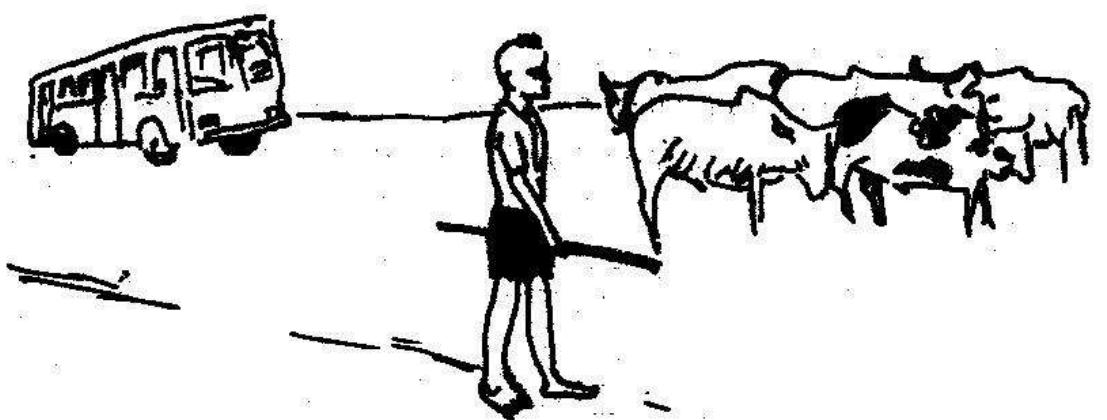
Anuk't'a' mba badqi:-

- a maba agarañi ne asa me maba mba gidi alhibra shamb dafara the thoñoru
- ñgo sa qad geedi a mare shakala tha azanane sik'mare yu tha aña p'ishiañ u mare mathiña – the

Ataahak'ik (Gimgema)

Giñ shakalo mare na namu tha giñ ma aqse-.the u a maba agaragirii ne ho shala than p'ishi.

Ñgo hoshal geedi than shamba shareegu mare.

Sawara 2/4 Giñ afethine atirimbi gu

Ashakala Arbaqa:-

Shango hiya addressa hassoyu d'okotha geedigu shuk'o:

- Ma athu madi mameneñ arnba hasalaga ataqab mmale he free u rothothe? ñe giña ma thañ fed'I añ ha free?
- Ma a than ñille tha feru ne mane ne ataba has'ulne?

Tha d'ok'otha eyu u mare rotha giñ laga mare u giñ mmada mareqi u mare rotha tha ap'una athayeqi a alfesila na sharagu tha yu. A wali ale rotha thayu map'shi na rotha thoñoru u bulli . sha ne fegada marthqi.

Min mbalo a mare k'ap'o hera mba hera ataqabloqi male amuluga mare bus'ik''qi tha hera –the sawa . Mare gasamaqi u mare fud'a Martha awu mare p'uwa ne thoñore tha at'bashir'u mare damu thaba mare thula . Bak'a guide mamaneñ ne marth u ne p'u p'u tha at'bashiru.

Ñgo hoshala geedi than shamba d'afare mare the merthalu ma p'ishi u tha p'up'u at'aba shiru.

Ñgo da geediyeqi giñ hero mare ,u mba rotho mare tha atarihu mare sawaro mine thayu a mare matho thañ hero mare.u mba rothomare tha atarihu mare sawaro mine thayu a mare mathothañ alyoma mñ yeqi

Sawara 2/5 Ataqaba hasali tha firu

ANuk'ta mba Bad'qi:-

- ataqaba gi bule idigi gu thayu ñgo dokitha mabi madine a mare saqo mare rotha giñ lage mare mare .
- ñgo sagada geedi mare p'uliña hera'qe mala amuga mare bus'ikaqi.
- ñgo iahasa aña p'ishi u a zamane mba nafaqi .
- ñgo hahasa giñ saqad algirayalo sha he fageda geeyeqi mandañ.

Atahk'ik (Gimgma):-

- ñgo hoshala geedi than ne atarhiha sha kale mare ma ne muqi tha asale

- ñgo d'okotha geedi giñ gi mare ma mare ale gud'I bule alu o ma mare ale akithu thoñoryu

Askakala Talta

Giñe dala martheqi sha mare sawaro min thayu ne shamba gila al hisab mango ale ha buliu u shamba kitheño thoñoryu mare sawaro u mare madiñaqia a maba agerañiyeqi .Mare d'oñosha shamba gas amino mareqi u mare rotha.

Mine mbalo mare p'ulqe shamba shak'ala mare ne u neñ rothine ne giñ mesawara, a ,mare rotha-thayu u tani, a maba agarañ the geedi le mare asala a sura mba p'ish mara tham geediye aña ho sholemane ne than sha geedi k'iliñe mare shakala shañ shambalo

U mabna thañ ga ne albale ne gilo k'iliñe maba agerañi mane.

Anuk'ta mba Bad'qi

- geedi killiñ a mere sawara asura maba fuluqi tha ase-the mare a namu.
- A mare anamu ne sawara tha aña mare le

Atahak'ik (Gimgema):-

- ñgo d'ok'0 sagu thandu giñ gila, mango ale ha bulialu u mango ale k'ithu thoñoriyu umare rotha.
- Ñgo a fagadu p'isgi ne geedi- 10 sharagaqiqu k'iliña mare.
- Amare hera ne hera aselo mare mab hera shamba hale free u shamba akisula thoñiriyu
- HIV/AIDS (azamana k'odinalu 12)

Alhadafa agrayale kliliñ: Geed ma k'oda addersleqigu

- mare hera ne HIV/AIDS ne mane shañ farune u shamba p'era –nane
- Mare a gusu ayusu bus'ke the hera – the
- mara sawara shamba farune, u shamba p'aro- nare mare mmadiña mabiyeqi

Giñe saqad Addersale:- Poster , asura, sawara, musagel alfidiyo asharita k'id'e

Shambna Dala Addres:

The a Zamune le siña theyu mbale giñ gii mabiyeqi alu k'olu me sharma almerata . ñgunñe wala mba thik'a gala shamba gine, wala mba sikagala adawa , mba gurala tha alkitaba kiliñu shamba s'ulene HIV/AIDS mane . Al maradale adi mefii mabi tha siyadayuqiqi wala negesi.

Giñe adigene sarseqiq sha wala hiya mabi alu shamba adine. Sha al madresayu mane na aña thikila alhabre mba HIV/AIDS , a geedi giya alhisaba mare bak'a ñile mare the gine pil-endu mba damo mare mba damo mare mine thayu sha le ageraine mare than.

A maba agaraiñ ne pula martheqi she bak'a has'ule mare giñ p'le indugu k'illiñ mathik'a mare aña ñille mare u mba mulo mamaneñe bak'a muluñone thani le s'is'iya guqo. Mamaneñ indu thaiñ le condom.

Sha geedi mare fagada rothale d'ok'thagu shuko:

- Neñ s'uula she HIV/AIDS?
- Modathi ne maba fineya?
- Aferño gundi the are maba fine u wala maba fineya?
- Shañ p'ara nare ne HIV/AIDS?

D'ok'othalegu k'illiñp'uliñgoyeqi giñ madi geedi tha alu mare ne giñ k'ela HIV/AIDS. A ñgo bak'a mare rotha the bishimare . A maba agerañi ne fagada me hiya. Mare alu ne gasamagu mare rothu the almaradaleyu u mare hera hera mba gabeli almare dalo u mare rotha asat'ura heralo neñ wasine.

Min mabalo bara ne hera mba herel mab rothi HIV/ADIS tha gathama ale hera baro k'illiña hola male amulugala bus'uk'qi

Anuk'ta Mba Bad'iqi:-

- **Ashañ** a geedi geraqi mare fagada HIV/AIDS ne mane.u sha mare thama tha alu ñgo k'abaga ale , mathala p'isigu. Tha heralu u the rotha alu ageedi k'illiñ mare sharagu.
- **Me geedi gi rothagu aw u ma geedi rothuigu bak'a heño** neyu
- **Atahak'ik (Gimgema)**
- **Neñ s'ula HIV /AIDS**

Ashak'ala Holoñoniñ:-

HIV/AIDS almarada faruqi millañ yineñ madine the alqalemu. Ashañ wala madila ne t'aba k'id u wala tha mala tha alufiya mabi milleñ. Halinyune the aradiyugu the ateleviziyonle the añañkayu madiñaqine mabi fine wala ne mabi ziine the.

The addersleyu maba agarañi mad'ik'osa milleñ . Nano yeqi, geedi an gudi mare mileñ the almadera thayu u the maba agarañle mane ne p'ula marthe kuliyome shamba farune , shamba adine u mabi maqi the vayeras gu bak'a bulanalu gu u ale thamaga albagu, u mba dershi the miñgifa-are ala gera the maqiyu alagure the Alo.

Shamba Dala Addres Hasso:-

Addres hassole ashañ ne gida alfayida mileñ Amabi agerañ mare k'ap'a shamba agerale ne ma p'ish. Mabi agerañ ne k'ala deediyeqi mare rotha giñ madi mare. Giñ k'apiila mileñ mare d'ok'othaña shuko.

- shañ farune farune ne HIV/AIDS
- neñ farune ne HIV/AIDS
- rotatha ne giñ amufiñ mabi HIV/AIDs

A geedi mare mothā rothaleegu killiñ shamba ziine, u mabi fud'o mare ma aguri shamba gathamuno mareqe mare ahatha mare rotha. U thari mare rotha shamb ziine mare thalu.

Ma fagada mare ma p'ishi sha moda mare shamba farula HIV/AIDS u shamba p'ara nare mare jahasaga hera baro shamba herane. Wala ma modo mare hera mba herene mare hera hera giñ hero mare gabul. Mare amulugeqi bus'ikaqi . Ne geedi alem mare shambalo.

A geedi mare sawara asura p'uliñ shamba farula HIV/AIDS. U shamba p'ara nare u mare p'ariñaqi.

A geedi mare p'ule a wali ne asura sawaro mare the hap'ne athayeqi ne rotha thayu. A maba a the 10 mare ne has'ula shin ne rotha alfesilyeqi a geed k'iiiñ mare rotha – thayu.

Mare buralu ne sawara mba sawaro mare ae asela mba p'shi ale alega aña p'ishi man aña hoshala geedi k'illiñ than sha ale agera mare than

Anuk't'ñ mba Bad'iqi:-

- ale asemo maba gidi alhibra sha ne rotha mabiyeqi shamba farmune ne HIV/AIDS
- ñgo fagada shamba rothi marane ne giñ afaru HIV/AIDS mithill, giñ p'il indu, alqibra, ispile , almose makana giñ gula indu thañ , ne condom mba hol ha s'ak'a alu.

Atahak'ik (Gimgema)

- Dok'otha geedi mare rotha shamba mufimabi HIV/AIDS
- U, mare rotha giñ amufiñ mabi HIV/AIDS

Ashakala Talata:-

Tha alhisā d'afereyu geedi geroqi HIV/AIDS ne mane u shañ farune fagadi mare .Ashañ sambals añ mathathe bash k'one giñ gera mare sha mare t'irihiña d'ok'othiñ shugu ne rotha legu.

- HIV/AIDS shane p'ara nare?
- rotha tha giñ p'ara HIV/AIDS are?

- Mabi mab guidi tha vayreslegu ma ashuñiñeeñagu pareña are ño ya?
- Tha rothalu killiñ ñgo thama albal ageedi killiñ mare ashare gu Na noqi mihi u geedi billo vineñ mufi almeradele mandañ.
- Mare mathi mathiñ they gile mba gera wolagu killine , mithll, sha,ba farune, shamba p'aranare, shamba d'ila nalu'gu mabi gudi tha almara delequ the.

Me heramañ zii mba hale mare yu mba herela she HIV/AIDS mare hera u ale bidaqa almedrasa than.

Ñgo saqada geedi mare amulu bus'kqi tha herale sawa/ ma d'uk'uñ/u ñgo mus'a marth aña p'ishi mbe bak'i sha mara amulu bus'ukaqi.

Giñ herola killiñ a mare sawara tha asura u mare madiña agudine athayeqi , Ñgo fagada asura sawaro geedi me demuqi tha sethe . Min mbalo ma asura zii amba jahaso maba agerañi ne p'ula marthqi sha mare sawara. Wala ma gadara mare thalo mere sawaro thayu.

Ñgo giya atuqarih mab d'uguri mab rothi HIV/AIDS shamba p'ara nare. A geedi mare ahatha d'uk'ue d'uk'ue mare rotha giñ hale mareyu tha aradiyu u tha atelevisiyu awa tha almedresayu awu mala rothi mabiñgunuñ. Ma wala gedera mare a maba shak'ali andi HIV-yu awu maba agarañi ne rotha mareqi ne ata qarihi maba d'ugri.

A mare sawaro shamba sawara ne martheqi. Shamba p'ura nare u mare p'uliñqi. A geedi mare rotha thaqaluyeqi u le rotha theyu tani. Mare mathiñ-the sha mare fagada ma p'ish.

Mine mbalo baro mare buralu ne giñ sawarola mare mare has'ula mba p'ish. Mare thama u mare alega añ h'oshalene ne geed killiñ than sha pishi mare ne k'ala mazii sawar.

Anuk'ta mba Bad'iqi:-

- Ma ñgo fedi shañgo agarañ giñ p'ere HIV/AIDS ma ñgo asam tha
- Ma ñgo a sam tha as'is'I ahasan.
- Ma ñgo agarañi sham ba p'era HIV/AIDS are ma alahiliñk'a zii mba mufane ñgo p'ula geediye sha mus'ilagu. U thila thañ gu u ngo jeragu, bak'a ashergeñone bus'ik'agu.

Atahak'ik (Gimgema)

- ñgo d'ok'otha geedi mileñ sha mare rotha sham ba p'ara HIV/AIDS
- ñgo d'ok'o tha geedi almuskila s'ak'I ma mabi bad'i asheriñala bus'ikagi, u wala ma thila then u wala magudala then

k'oda addersu

Addrsle killiñ sha ne limalu añ d'uk'unuñqi ale rotha gu shak'o

- mare ci'oña boli mare alu the anedafa. Yomi
- shamba as'er mare thaba u a'reyu.
- Shamba gula ndu,
- Shamba gis'ila hu,

- Shamba gis'ila or,
- Giñe hasale ñgooqi wala mango be defigi,
- Shamba s'ila mashuai
- Giñe giño mango ale akithu thoñoriyu
- Giñ giño mango ale ha buli, u mango ale akitho thoñoriyu
- Ne mare ne HIV/AIDS
- Shamba p'ara nare ne HIV/AIDS
- Shamba sawar mare giñ mado maredi, u mba halo maryu
- Shamba dila maba guid the HIVle
- Shamba jeraña ne maba bad'oqi AIDS.
- Shamba thela al bal geedi sharga abune atheqi amb yek'as'a gela

Huu Maodda'

I. Matha| “bus'añ” wala“Ase”

1. Aduk'ush aduk'ush añ gis'a -are
2. Mathañ ale akithu thañoriyo añ hoshola añ thaba p'ishi u thaba
Gembí.
3. HIV/AIDS mufuqi ma mabi s'uthaqndu
4. Añilli the bulliyu shuni

II. Ahorutha aña sherne

1. HIV/AIDs almarade ----- mane
2. Bus'ike ñka the adoru añgis'a -----
3. The thoñora at'rimbiliya añ thaba-----

III. Afulu rotha mba zii the “M” yu the “I” the qe

“I”

“M”

1. ndufudi

I. gis'a

2. or	M. guwa
3. thaba	a. s'iñalu
4. Mashu	g. gigis'

IV. Asala mba ma saqe

1. Giñ gila maba mba bad'i the AIDS
I/ gegalu   M/ burahu   a/ shap'utha
2. Giñ wala nafaqi mabi holoñoniñeqi
I/ Musus makana   M/giñ gula ndu thañ   a/ k'illiñ
3. Giñ nafaqi anedfa bolaqeqi
I/ free   M/bele   a/ t'rimbill

Adders Telata

3. Bus'ikañka u Giñ shakelne
(azamane k'odinalu 96)

Alhadefe addersle killiñ geedi ma k'oda addersleigu
Mare afero gundi shamba ziine ne bus'ka
Mare sharegu tha ashukul killiñ alu
Alu mare ne wesaqi u mare gusu naqalu mare u mare madañ gundi milliñ
Giñ shakal mare tha alu mare u tha agudine atha le mare rotha theyu milleñ u
mare sharegu u mare saqadu theyu.

Giñ saqud Addersle :- Sawara, alkura, ashewale k'os'I asefara, asura, alone
(albuuhiya) modelat.

Addersle giñ nafane than p'ul geedi shamba shakala u shamba gusula
bus'uk';e u ne wesuqa alu mare. The addesleyu, awali geyola geeiyeqi sha na

abod'ña thaba mare , u a geedi mada sha ariyada shakale mare killiñ rebaqi
bus'uk'a mare killiñ Gabula mbale gerebela u fagadala
Tha alaniwane killine mabi giyo giñ asharagu geedi mare mathiñ the taniasane
ne k'oda alhadefa algiraayale alu, u maba agarañi ne jahasagaqe sheñ.

Addres Hasso (Alibiwane)

Bus'ika ñka u Giñ shakel mare

(azamane k'odinalu 3)

Alhadefa Algirayale:-

Geedi ma gera algirayal gu uma k'ode mreqi

Mare moda bus'ika shamba s'ulene u giñ shakalne

Giñ saqud Addrsle Sawara:-

Shamba dala Addres

Mañgo ale bedaqa algirayale ageedi killiñe mare sharego u a mare rotha ne
bus'ika gu mba hala mare yu min abune atha thanduñ u d'ok'osishu rothelegu
theriyeqi:-

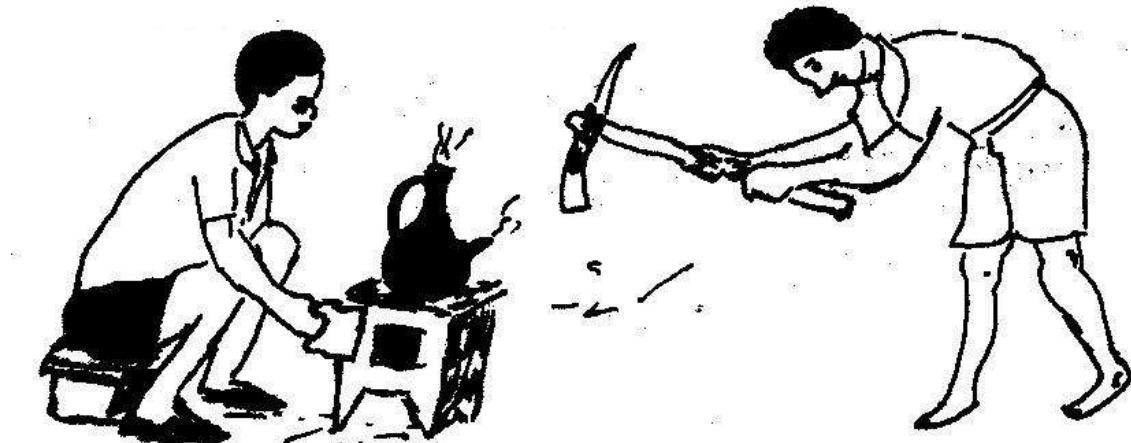
- Bus'ike nk'a gune mbalo u ne mbalo
- bus'ike nka shamba farune gundineñ shakale mare
- ayu busik'a d'uk'uniñ neñ nefagene

Tha d'ok'othtaleyu killine ageedi mare ahatha d'uk'une d'un'une mare rotha
alfayida mba da bus'ka d'uk'une d'uk'une u mare sharagu. Ñgo saqada geedi
mare ne almusharega ne p'isha mar theyeqi,u ma añilimañ zii mare sharegu.

Aliniwane Neñ madoñoqi ?

Geedi garaqi killiñ mare shurña tha aseriba yu (tha agongoru) mare asala gedi niñle awu ne idele mare a shuriña mare tharthyeqi ne p'uliña bus'ikaqi shamba ziine d'ukune d'ukune ñe mathi p'ule ne giñ shakal mare . Ageedi hoshala añ theñ shiñ mare d'ok'otha ne giñ shak'ala bus'uke mare . Maba tharene mothā min the geediyu shoruñoyigu tharthe yeqi fusaqino.

Al ishara añililegu s'is'iya s'ara silli k'ikithe al benzin bud'a tha atirimbiluyeqi---dañi milleñ Rothe rothaeegu min madara ,maba mathine ale athala ne nora me maba p'ul geediyen qi al ishara.

Sawara 3/1 Ashara shamba Gusula.

Anuk'ta mba Bad'iqi:-

- Shamba gusula u shamba ñila tha alada ñge may u
- The añañgemayu athu shak'ale tha athu madiña theqi,
- Afaru gundi ne bus'ika shamba ziine u rotha tha
- Atahak'ik (Grmgema a):-
- d'ok'otha geedi mare afaru gundi ne bus'k'a shamba ziine

- d'ok'osa geedi ne bus'ik'e shamba ziine u mare rotha.

Ashak'ala Holoñoniñ:-

(azemana k'odinalu 3)

Giñ gerawo mare awalli ale matha they awa mare t'rihiña ale bedaga algiraya than . The adderslehu the thaba refeqa ale mothā ne rotha d'ok'o tholeyu. Mare ñilla k'iiiña mare, mithill, male "Mustafa" kale giyetha gile mare shin giya . The añilli-leyu mare ñ illa u bak'a s'ul mare alisima mustafa. Bara min mbalo mare ñilla ma neñ. Geedi mba gashi ma mabi k'd'e añiiqe fusaqino.

Mithill:-

Mustafa:- feyatha thabayu ma k'ale. Mare fiya thabayu

Mustafa:- Gud'a tha, mak'ale mare gud'a

Mustefa:- Bunatha algebeleñgama mare buna

Mustafa:- Hosatha ma kale mare hotha

Mustfa:- sawara tha, u katabatha--- d'añi makale,

Mare sawara, u mare k'ataba ne rothale k'illiñ.

Tha asa qaleeyu mango ale k'ali "fiyatha thabayu" maba fithabayu k'asha wolaluno, ale ahuheyeqi min tha añili vu. Na noqi awala shw alisma Mustafa wala s'ulola. Geedi geraqi algrayele ñgo aba dinayegu.

A mare mathiña the

Amaba agarañi ne, jahasa ne añilimeñ me zii mba ne muqi the añilu ethe.

Min ambalo fish ñgo hoshola ashuk'ula shak'ale bus'ika than ñgo daga anuk'ta badiqi mare mathiña the u mare ñila.

Anuk'ta Bad'i:-

- Tha addrselyu ñgo abadiña geediqe mare shaharagu

- Mabi agerañi a mare thama albale bes, bak' he mare neyu.
- Geedi nisiño nalu gu, wala mba nisiño nalugu ñgo abaru gundigu, u ñgo fagada.

Atahak'ik (Grmgema):-

- ñgo hoshala geedithiñ shamba sharegu mare
- ñgo hosala thañ gu fish shamba giyo mare ne

Addres Hasso (Aliniwane):-

- Giñ shak'ale Thaba (azamane k'odinalu 3)

Alhadafa Adderso (algirayo):- Geedi ma k'oda adresle yiqu

- Gin shakel thab mare afero gundi
- Mare hotha safa u mare amulu bus'ioqitha herale

Gin saqad addersle poster , sawara,

Shamba Dala Addres:-

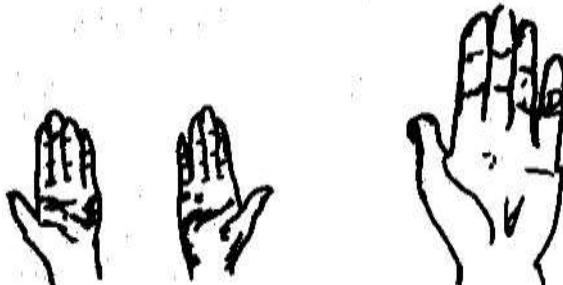
A shañ gera geedi gabul mbale modiño, ashañ shuko madiño ne alfayida mba da thaba sha mare mode neyu muleñ alfyida da bus'ika sha mare aferu gundi d'ok'otha gu shuko mare rotha theyu.

- neñ shaklha thu the thabañ gama
- Shañ givesu alhisab thabañ ge mayeqi

The d'ok'othaleyu killiñ mare rothuqi ma d'añi mileñ shamba gesamuño mareqi mabi mba aselo mare , mare ahatha mare rotha geediyeqi the alfesilu ne giñ giyo mare.

Taniñ nel outuhale giyo mare a alfesile k'illiñ mare rotha theyu mileñ Min mbalo alfifida mba thabo u shamba gila alhisab thaboqi ma moda mare al fayida u alhisab

a maba agarañ ne jahasa the hera a geedi mare hera. U gine rothine the asat'ur as eet'ure killiñ a geedi geraqi killiñ mare mathiña the me badiqi sha mare moda.

Sawara 3/2 Thaba alu

Anuk'ta mba bad'iqi:-

- the rotha alu killiñ geedi mare sharegu
- u mare thama ille alu rothale mba giyo mba asalo mare
- Atahak'ik (Gimgema)
- - d'ok'otha geedi mare rotha giñ shaka' thaba thandu
- Mare rotha milleñ ne shamba gila thab le hisab

Adderse Hasso(Alini wan):-

- Hera Bella Thaba
- (azamane k'odinalu 3)

Alhedafa Addersu :- Geedi ma k'oda adderslegu

- A mare hera male figa mare thabayu

Giñ saqad Adders: - Ashañe , musegel,---

Shamba Dala Addres (algiraya):-

Hera mba jahaso maba agerañqe athu gethama the athu heratha seo set'ur seset'ur athu matiña se the.

U shambalo the hera methiña hathu hera tha the alfasule . The heraleyu a geedi mare asala mba p'ish ale rotha thayu u ale a bad'iñ ne mabi nero ma p'ishi.

Here 10 ale gagela a geedi mare mathiñā the u mare thamaya il , mare hera tha alfesilu.

Tha adderse mba p'ariñiyu ale hera he thaba the sawa. Ale mathi asala a mabe agerañ sha m mare hera alfesle mañyeqi. U a mare sharagu mare k'illiñ.

In damu Thab. In damu Thaba.

In damu thab, in damu thaba

Insa tharthaqi, insa tharthai

Infika thaebe qi, iñshuriñā hu

Indamu thab , indamu thaba

Insa thaba gembiyuqeqi

Infika thaeqi inshuñña hu Indamu thaba

Insa thaba gembiyuqeqi

Infika thabeqi, inshuñña hu

Indamu thaba

Insa thaba p'isiyuqeqi

Infiya tha beqi

In fiya the bayu.

Anuk't'a Mba Badiqi

Maba agaruñi ma jahasi hera ne d'u guriñu ne asat'ure, u sha abk'a d'uk'une mabi tha bishi ale sewela tha asharit ale sama

Atahak'ik (Gimgema):-

- ñgo hoshala geedi than ma herigu the asat'ur asat'ure ñgo fagada.

- ñgo fagada geedi ma herigu male amulu bus'ikeqigu ñgo hoshala than

Addres Hasso (Aliniwan);-

Añili Adafariño the alayne u tha Alon (azaman k'odinalu 6)

Alhadefe Al girayale:- Geedi ma k'oda addersle qigu)

- Mare a faru giñ k'iliñe gundi tha alavina , u tha alone utha ashakile --- dañ millañ

Giñ saqad Addrsle:- shuga ndu, belagu elem aresas , algelem, giñ filla aresas than, alhadida s'us'riñigu, alkitab , algesasa , min ayu azirare (awu lamufta)

- Ne gile gu k'lliñe wala ma thikaño ñgo gera mba thikiño tha añaqgyu mba gadariño ñgo shakala tha thabaqa;

Ashak'ala Wahid:-

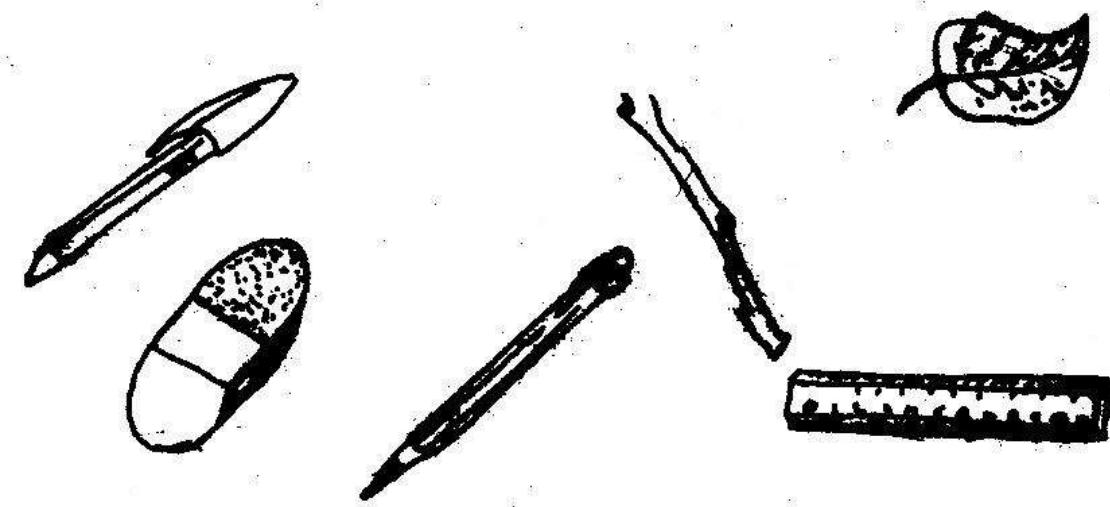
Shamba Dala Adders

A geedi mare aferu giñ zii gundi tha mare u mare moda . The rothaleyu ñgo d'ok'otha rothelegu shuko

- thañgema theñ theñu thutha neñ sik'ilagu?
- Alone mare shan ziine?
- ne nefaga mare?

The d'ok'othel, U a maba agarañi ne bak'a geedi mare rothu . Male girothelegu a mabi me a sala shamba gesemiño mare, mare saqada maba agerñ bak'a ill geed me mabi ale a gerañi . Min mbalo the rotha dawo mareyu u the giñ s'uluño mare hu ne mare awu shan ziine ne alayina u nelone shamba k'alomare ne ñgo k'ala marthe mare rotha theyu, u giñ k'ero mare, u killiñ neñ shakalene. Thañ mare rothu thayu shamba gesa muño mare qi.

A mabi aselo mare shin mare rotha the alfesleyeqi. Ageedi mare rotha thayu d'uk'un, d'uk'un,u le da marthe mare sawaro ne giñ saqad addersle min thayu.

Sawara 3/3 Gine alaiyine gu

Anuk't'a mmba Badiqi:-

Ma mabi ale roth uqiqño thama geediyeqi albal bak'a tham mare albal aña mañyeqi.

Atahak'ik (Gimgema):-

- ngo fagada geedi sha rothu ugthe giñzii tha aña mareyu ñgo ayuda awu ñgo agada
- giñ shak'alo mare miñ tha añ mareyu ñgo faguda ma shakalo mare ma p'ishi.
- Giñ giyo mare thalu mare mba huwa mare tha s'aka , tha s'is'ya, tha alwarga, tha bluño giñ bushu, tha giñ fut'iñalagu mithil alkarton, shugendu, ñgo thama aña madine geedi geraqi tha almedresa leyu.

Ashak'ala Hosóñoiñ.

Shamba Dala Addres:-

Giñ dawoño geediyeqi tha addresa d'aferayu sha mare shakalo thayu ñgo fagada ma shakalo mare . Ñgo fagada ma faro mare k'illiña mare ne gillo mare rotho thaluyeqi killiña mare.

- mare rotha giñ thikilagu thutha u thaneñ ne alayene mare u alisema mare.
- Giñ has'ulo mare min the mare ne mare ne alone k'ade mare rotha.
- ñgo d'okotha geedi gerafi yiñ dumo mare min sayu nen nefagene mare rotha tha alu mare

Min mbalo baro giñ rothiño rothiño mare thayu a mabi athalo mare ne rotha alifesleqi. U ngo k'ala geediyeqi mare rotha theyu shamba ziine Me mba k'odene a maba agaraiñi ne buralu ne gile gu shakalola killiñ ne thama aña madine geedi killiñe mare gera than k'iiñiña mare , mare ahatha mare p'uliñe ne alone k'ed'e u alisma k'ed'e u neñ shakelne thañ,

Anuk'ta mba Bad'qi:-

- Ma mare ale rothuqi shamba gesmoño mareqi mare asharegu killiña mare

Atahak'ik (Gimgema)

- d'ok'otha gu mare rotha gine ne alone u ne ashagil u giñ shakal mare

Addrese Hasso (Aliniwan):-

Thabayu Fifi:-

(azamane k'od'inalu 6)

Alhadafa Algirayuq Geedi ma k'oda addersleqigu

- tha ali shara, tha biira, the raha, u mare fiya thabayu millen u bashuko u mare p'uleqe

Giñ saqud Addersse:- Asefara , giñ killiñ maba da alishara.

Shamba Dala Adders

The algira, tha biira , the raha, u mare fiya thabayu millen hashuko u mare p'uleqe

Giñ saqud Addersle, asefara, giñ killiñ maba da alishara.

Shamba Dala Adders:-

The algorayaleyu a geedi mare ahatha mare fiya thabayu shamba madi mare ne. usha mare p'uleqi d'okthiña gu shuko?

- thabayu fifi maba abad'ile shane?
- Mabi here shañ figene thabayu?
- Mango sole maba shañ fiñogone thabayu?
- Maba buniyeqi shane figen thabayu?
- The d'ok'othe leyu killiñ ñgo fara geedi thuthiqi aña wala illa a mare mediñ shamba d'ok'othore gu. U ale mad'a shambale ziine tha buluyeqi thale
- A geedi mare madiñe thabyu kamu ziine.
- Mabiñgunuñ mare fiya thabayu shamba adila u muñgunuñ shamba bula.
- Geediñgunuñ male fi thabayugu añili adaruveqi mugunuñ shin mare fiya thabayu shamba be giñ hero
- Me k'os'e ale buna 10 mitter mabi holñoniñ 1a bad'iñ gu thabayu fifi lamina 1e fusa d'uk'unuñ
- A geedi mare shuriña me s'us'uriñegu ale s'ula gu thabayu fifi ashan mare fagada alishara figalu thabayu

Anuk'ta' mba Bad'iqi:-

- The anili k'illiñgu ngo asharegu geedi
- Me añilli mañ zillthe aladañgamayu mba bela mar fi fela thabayu d'ok'o tho tha maba medine awu a maba agaraiñi ne jehasa ne has'ulo ne p'uliñi.

Atahak';ik (Gimgema):-

- ñgo do'k'osa deedi ayu thaba fifi nenñ nefagen mare rotha
- thabayu fifi mba zii shane mba zii shane ziiqi mare rotha.

Addres Hasso (Aliniwane)

The hu refa qgthe thaba yu fifithe , buna , gud'a u agudiña, jare ba (azemene kodone 6)

Alhadefu Addersu:- Geedi me k'oda addersleqigu)

- a mare fiya thabayu ma mare ale dud'i u mare alc hothihu u mare ale agud'iñ u mare karebi mare p'uliñ.
- mare d'iña lamina ale rotha marthyeqi

Giñ Abadiñ Addrsle sefara , siis'iya abeshuleqi

Ashakala Holliñoniñ (Itinine)

Shamba DAla Adders

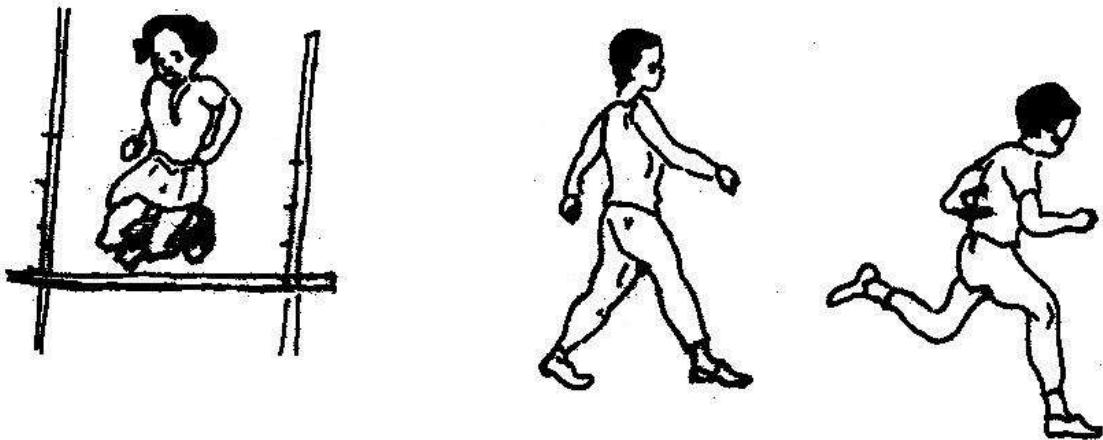
Gabuca ale gera addresle ñgo fare geedi tha almadane p'ishiyuqiqe mare shakala giñ gera wo mare male mediñogi shañgo adda addrese hasoyeqi ñgo amaragu tha asefara mare shakala thabayu fifi kamu ma mere mare the hiñagi

Mithill

- ñgo biya sefara beraha u mare fiya tha yusiñ beraha
- ñgo beya asefarayu milleñ milleñ mare fiya thayu shin milleñ
- ñgo beya asefarayu ma defariñuyu mare thamaga ile mare biyayu shiñ sham alo
- mare a the- huña al amureqe u mare fiya thayu
- mango abashu s'is'ye mare thamago albal mare fiya thabayu thawa the geleth.

Min mbalo ñgo gesama geedi u mare shuriña, u aña shuriño mare ñgo giyega alisharagu awu min mbu beño asefara.

- geedi awalu mare guthuyu algbele mare awu mare rata ña hu
- ata ni mare thula tha aña mereyu
- atalit a geedi mare fiya thabayu sawa min maba abadiñ maba buniyeqi
- u mare the huñoqe malegu fi tha bayu, u mare ale refag qñgu awa mare thuli. Geedi alefeselu killiña mare sharegu theyu.

Sawera 3/4 Agusuwa mba d'afaruqi

Anuk'ta mba Badi'iqi;:-

- bus'ik'a mauluwa killiñ ma a githala the herale p\ishithe mileñ
- ageedi geraqi shamba gesemola mare shamba a mere halayu u amare sharegu.

Atahak'ik:-

- mañgo biya asefara mileñ u beraha ñgo hoshola geedi than shamba fimare tha bayu me ne muqi the asefarale
- Thabayu fifi mileñ mare buna ma s'uriñi sawa mare madiñeqi

Address Holloñoniñ:-

- Mare t'erhiñ addrese d'efereyeqi u mare badaqa mba hasso. Min mba 10 baro ñgo fara geedi tha almedane p'ishuyeqi ñgo gesama ga alen falata a mare, gusu sawa lakine ayu shamba guthamañonegu agusuwu mare ne d'eferu

Mthil:-

- Geedi shuriñ awali mare gudiña tha hu d'uk'unuñ
- Geedi shuriñ atani a mare gele buño thalu
- geedi shuriñ atalit a mare gudiña k'illiña mare u mare thula male male figela thabagu.
- The añillileyu killiñ ageedi alfe selu killiñ mare thahuñuqe mare sharegu killiña mare. Male k'ella shuko mba fiyo thabayugu mnare gudiña mba gud'uño qigu mare fiya tha bayu, mba gele biñoqigu mare hads'uliñ, mba has'uliñoyigu mare galabiña . A geedi k'illiñ mare asharegu theyu. Min mbalo bero mare gesemiqi aleñ holuñoniñ mare asela geedi arbaqa, arbaqa ale giyaga ataburgu mare d'oñosha the anusu. Amaba agerañi ne k'ala geedi holi the anusu teqi fiyathaañ the gushuñ. Geedi fiyoqañ the gushuñ mithill shiñir mamare.
- U geedi hole thutha mabi agaribiñ shinier ma mere . min mbalo shiñ a geedilegu mare the-huqi, mba maqo shiñir ne ma shin ne maba agarebi shiñir.

Anuk't Mba Badigi:-

- Male a gudiño ne geedi ne ma algedura mare ne gud'a shakal mare

Atahak'ik (Gimgema):-

- The hu, mare holuñoniñ mare gud'a tha the bayu fifithe sawa.

Ashakala Holloñoñi

Shamba Dala Addres

Gabula le bedeqa adderse hasso ale t'irhiña giñ geral tha adders d'efereyu min thabayu fifi kamu mane . uñgo gasama geedi aleñ holoñoniñ mare d'o mosha memed'u gundi.

- mare demuño thaba thartheyeqi
- mare amuluñoqi thaba the geedi zii the artheqi
- min mab fi mare thabayu the boli mare mare thik'a agudine tha, mba zii thartheqi mare mumuliñqi thaba holñoniñ u a ñili ne ada shuk'o
- ma fiya tha bayugu talata marat tannin mare mula a gudina a the qi tharñ, añili ne ada shuko, ale methiña the net ha bayu fifi ne mina mare nithinalu shamba shakalone.

Min mbalo mare shuriña me fahuu are mare gudi'a martha alu. A geedi mare shuriña tha asefe arbaqa arbaqa awu fita sita ne ziiqa shuki maba agerañine ne k'alaga mare demo Martha mbaafugaqi alfesile. A geedi mare shuriña me fesiño are shamba ziio Martha aña go giyaga anemira shamba geder maren min 5 le 10 mitter mare gud'alu añili ne ada shambalo male thahuñuge mareqi killiña mare bak'a ge shi mare sha mare mada.

Anuk'ta Mba Bad'iqi

- ma wala geder mare alu gud'a ne marethä ngo giyo Martha mba geder mare
- ñgo hoshalethañgu shamba sharegu mare killiña mare

Atahak'ik (Gimgema):-

- ñgo d'ok'otha-gu mare fiya thabayu sawa
- ñgo fagadagu shamba gudii mare matha alu sawa male saigu

Adderse Hasso (Aliniwan)

Thabay fifi sawa , mare sawaro
(azanane k'odinelu 6)

- **Alhadafa Addresle :-** Geedi me k'oda addersleqigu
- A mare fiya thabayu mare p'ulqi
- Mare sawara giñ shakal thabayu fifi mare p'uli

Giñ saqad Addes Poster , sawara, alwarga, gelem resase

Shamba Dala Adders:-

- Ma ñgo hoshaba sawara geedu than p'ishi mare madiñaqi baro the fine thabayu umba idele mare sawa awu the sawara u shamba poster, u mare p'ule
- Mare madiña giñ modo mare qi ne asura u mare rotha thealu mare
- Min mumuliñ bus'ika mareqi thaba u mare ñila añiligu
- The asamaneleyu mare rotha u mare sawara giñ shakal thaba wala mak'ode a maba .
- agarañi thaba wala mak'ode a maba agarañi ne da marthe mare shakea awu mare k'o doqi thayu.

Anuk'ya Mba Badiqi

- - Sawara Sawaro mare ma ne muqi the al insane bus'uke the u ñgo abere añañgo fegeda ma p'ishi

Atahak'I (Gimgema):-

- ñgo hosala thañ gu u ñgo fagada shamba sawaro mare.

Ashak'ala Talata.

Giñ sawaro mare ma hoshleñ than ma p'ishi mah'ode mare asala mab p'ishi añañ d'uk'unuñ ale p'ule geidiyeqi a geedi mare mada sha thaba shak'al giñ k'illiñ ud'ok'os agu shuk'o

- ne nefaga thaba?
- ñgo giña thabañkayeqi?

- She abka deya thabañ aqe shañ gigeñane ne alhisab , min d'ok'o the leyugu wala thaba mareyeqi ma bali k'ed'e le mba agudine atha le giya whisab, mare . A mare rothuqi shamba gila alhisabgu, Min mbal baro min mba fi abune athayu mare mus'a sawara me p'ishi ,mileñ ma hera mañ zii mba hera mba hera thabayeqi.

- Me kode mare , mare a nemu asura mba sawariña mare the addres mba d'afariñ yu. Geedi sawarone me p'ish ale abad'ñeqigu the thabayu fifi.
- Hera:-
- **Giñ k'illin Thabañ'o**
- Giñ killiñ thaba p'ishiñk'o
- Thaba p'ishiñko, thaba p'ishiñk'o
- Giñ killiñ thaba gembíñk'o
- Theaba gembíñk'o thaba gembíñk'o
- Alkitab thaba gembíñko
- Thaba p'ishñk'o, thaba gembíñko
- Adefer thaba gembíñko
- Thaba gembíñk,thaba gembíñk'o
- A----ha---- ha
- Agudi male fili thaabyu thañ

Anuk'ta Mba Bad'iqi:-

- ñgo hoshala geedi than ma bad'i male sawari asuragu.

Atahak'ik (Gimgema)

-ñgo kala geediyeqi mare hera shamba gila alhisab thabayeqi

Addrese Hasso

D'ak'a u male Mufuño (azamane k'odinalu6)

Alhadefa Addersle:- Geedi ma k'oda addersle qigu

- a geedi mare d'ak'a alk'ura me or u a ashawala d'ebaru mare p'uliiñe male mufe mare
mare ahiterema alk'anune ne añilu u mare ñilla.

Giñ saqad addersle, alkura our, sahawala d'eberu asefara.alishar, u asuwitera boli mare awone algemise

Shamba dala Addersle

A maba agarañi ne fara geedi tha almedane p'ishiy uwqi a geedi mare ñila u alhadafa fed'I maba agerañi ne thik'a. Tha azemenleyu giñ deyaqi ñgo fereqe fhusaqaqi. A geedi alfesilu mare shuriña killiñ mare rotha rothelegu shuko

- Mare shuthe switer alu awu algemise mare dama thaba the shoreyeqi mare shuriña

- ñgo aniline gut the asefara
  - mare fut'iño giñ dumo more thaba tha shoreyeqi male mufñin mare
  - mare shuriña ma s'uriñu qigu sha baka dafaru ,mare
  - mare sa handu d'uk'unuñ male mufi mare ne ajiba d'ak'o mare
  - min mba gio gen alisharagu awu min mba begene asefara mare d'uka the shore ne giñ ñisho mere male mufi mare
  - min ambalo mare d'ak'a giñ ñishila mba geedi d'uk'unuñ mare mofa the shore
  - me fufila ale d'ak'a min thiri the shore male mufila.
  - Ñgo k'ala Martha añili ñilola awali ale d'ak'a u mare mufa thaba d'ik'unuñ.
- Thani
- Mare d'ak'a thaba d'uk'unñ the shore u mare mufuthe

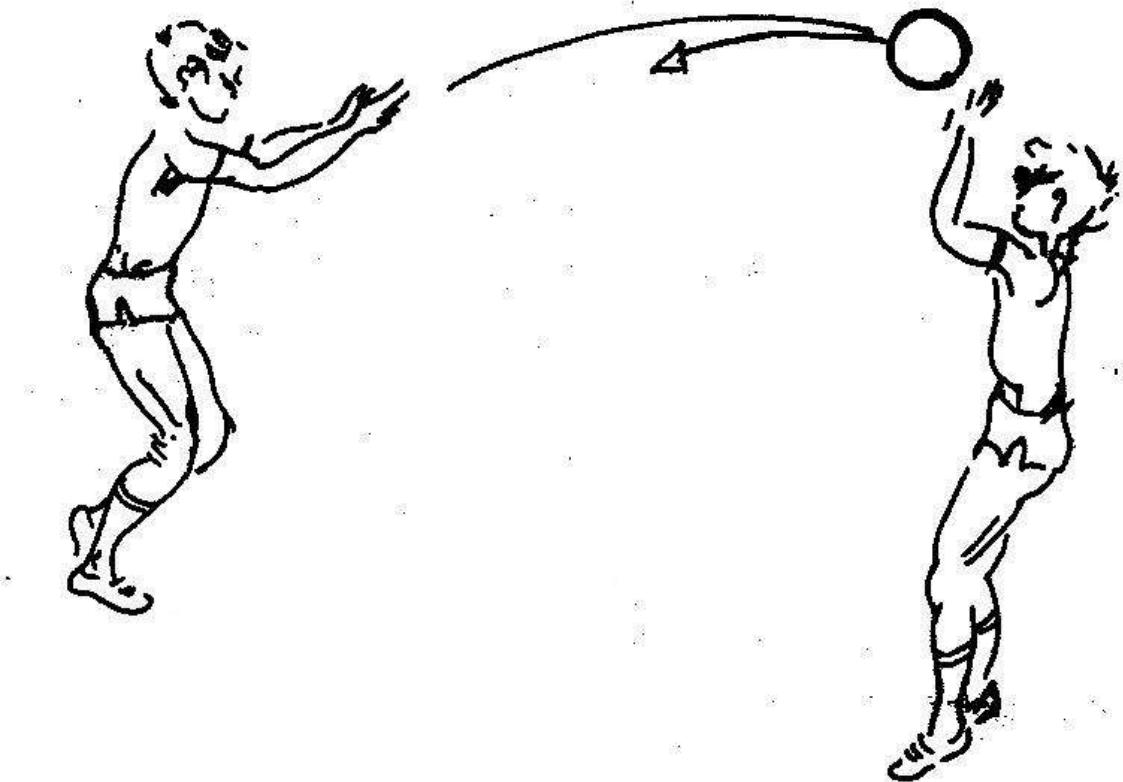
- Ahir baro giñ ñillo mare mbale ñgo da mar theqi mare shak'alo thayu u mare damo alkura me ore u ashewala d'eberu mere suqo then mere p'ule al fesileqe

Ashak'ala Holloñoniñ

Me geedi shak'ala giñ fut'ila male mufila gu da maretthe ataqalim mileñ .

Me saqigu añili al asiliyuqeyi mare ñilli ma p'ishi. Shamba dallene adderse shuko mane.

- a geedi mare mufa alkura oru awu ashewale de beru thaba alu u mare fiya buwayu u mare thula
- mare shuriña tha asef holloñoiñ ma mare mufuñu alkura oruthe wala ashewal d'eberu.
- Sham ba p'ishne mare ne ashuriña geedi the asef holoñ holoñ wala arbaqa arbaqame fesuño are mare fufha alkure mare mathiñ mare . A mare sharega killiña mare ne añilile.

Sawara 3/5 Alkura Mufa

Anukta Mbá Bad'iqi:-

- mango gedere ñgo asharegu geedi k'illiñ
- ñgo k'ap'a geediyeqi giñ p'ishi
- ñgo ageraña geedi the aza mane thik'oñoyu the alkura oru u the ashawale deberu

Atahak'ik (Gimgemma)

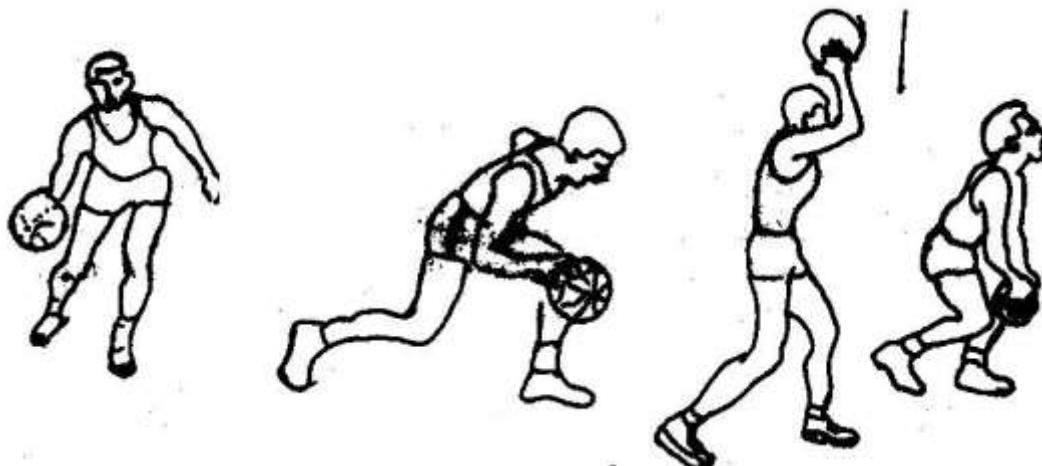
- -ñgo hoshala geed theiñ male muffin alkura Sham ba gerawo marene
- Adderse Hasso (Aliniwan) Alkura Agud'iña
(azemane k'odibalu 6)
- Alhadefa Adderso Geedi ma k'oda Addersleqigu
- Mare madiña ne alkura male agud'iñ mare
- Gin saqad Addersle Alkura:- alkura awu giñ agud'ila shamba gud'e alk'ura

Shamba Dala Adders

Sha le gera addersle aweli ñgo p'ula geediyeqi shamba ñila alkura male agud'ila Ñgo madiña marthe she alkura thabo ualkura ñila yomi. Ashañ a geedi mare madaqi ñgo ageraña mare the almedanu

The ashuk'ulleyu , tha adders alawelu a geedi a gud'iña alkura male mediñoqi. Min ambalo a geedi mare shuriña me mad'u gundi. U mare shakala shuko:-

- awale ageedi mare uguduña alkura u mare d'ak'a shamba madi mareene,
- min mbalo a mare agud'iña ne alkura male haseb mare
- U a geedi zii tharthayeqi mare agudiña shin u mare mufiña,
- Mare agudiiña talata talata u mare da geedi ziiyeqi magundi u ne mattha shiñ magundi,
- U ne adda me. Zida ne alkura agud'iña male dane a gudine athyeqi,
- Ne degeda azeman ma s'uriñiyu ageedine agud'iña alkura shamba madimare net the bishi mare.

Sawara 3/6 Alkura Agud'iña

Ahaka'ala I Tinine (Holloñoni):-

Shamba Dala Adders

The addersleyu ageed mare mufa alkura thaba holoñoniñ male hosholiño than u giñ k'elñ marthreqi male shak'ale mare . A geedi shuri ño ma mad'u gundi u mare agud'iña alkura u a mare shak'ala shembele.

- awale k'ala martheyeqi mare agudiña thab p'ishi
- Min ma mba daseñone alisharagu thaba shakalo mare thañ mare tha- huqe
- Mare agudiña alkura thaba p'ishi meraten, bak'a mufi mare ne thabameñ mare da agudibe atheyeqi
- The ashukileyu ñgo fagadsa mba agud'iñ alkura ma p'ishiu mare sa tharthyeqi mare madiñaqi shamba agud'ila alkura geediyeqi mare a faeru thaba yu ma mare ale agudiñ male mathiñ mare the a geedi mare made

Ashak'ala Talata

The adderse d'efereyu 4 hissa akura agud'iña gera geedi u sha mare mada mileñ mare mathhiña the a wele mare shakla shuko

- ñgo kala geedyeqi mare t'irhiña alkura agud'iña shemba gerane
- a mare aferu thabyu u mare agud'iña
- u mare hasebaqe ne agud'ina thalu mare
- u shamba zii alkura a geediñ guuñ mare sa the anusuyeqi mare the gundia
- A 3 wela 4 nefer mare dama alkura u mare agud'ila nefer a mabigeshoqi mare hasebe.
- U killia mare , mare sharegu
- Mare gesemuqe u mare agud'iña alkura u mare giya almubara.
- Maba agudiiñene ma p'ishi ale asala ne geya almubare the geediñyunuñ the.
- Geedi agud'iñane map'ishi ale asalagu ae mare giya almubara tha alfesilemñ the

Anuk't'a Mba Bad'iqi:-

- ñgo thama albal mare asharegu the alkura agud'iñayu
- ñgo thama albal amare agud'iña alkura shamba madi mare ne
Atam ba madi mare ne

Athakike (Gimguma):-

- d'okotha gu mare agud'iña alkura male a the huge mare thabage
- ñgo k'alaga mare agud'iña alkura 5 mara u mare p'uleqi

Addersse Hasso (Aliniwan) D'ak'a male figene thabayu une mufa
(azamane k'odinalu 6)

Alhadefa Adderso Geedi ma k'oda Addersleqigu

- a geed mare madiña alkuraqi ma d'ekila u le fiyaga thabayu male mufila

Giñ suqad Adders:-

The adders al aweluyu shamba ñila geedi alkura u ashawale deberu mare muffiñ
mare ashañ mare muda mileñ ashakañgu shuko

- a mare d'ak'a alkura awu ashawale d'eberu tha shoreqe u mare mufa
- ne alkura d'ak'o mare the shorqe mare fiya thabayu 3 mera mare mufa min
gabula ne s'ak'a
- mare gesemaqi mare fut'iña u ashawala de baru male muffin mare. Mare
giya almubara maba fusaqi ale abad'iñe thabayu fifi.
- Mare ziiya holloñ holloñ u mare fiya alkura añ tahñ u mare d'ak'a the
shoryeqi mare fiha ho tha bayu maretane ma alkura le methoqi
- Ne mathi agud'iña marethane baka d'ekinene ne mufa.
- Ne p'ula aguudine athayeqi mare ñilla shamba mado mare ne
- Le mina a alkura ne s'ak'a mare ziiya holloñ holloñ mare d'ak'a the shoreqe
u mare mufa u mare mathi agudiña mare da agudine atheyeqi

- Min shamba kalone Madera mare agudiña alkura mare d'ak'athe shore mare mufa the almubara male fegela tha bayu. Mare muthathe kiniñ . sha mare moda.

Anuk't'a mba Badi'iqi.

- Ñgo hashela than shamba gusu mare.

Atahakik' (Gimhama):-

- a geedi mare d'aka alkura awu ashe wale debaru the shoryeqi male figa mare the bayu mare mufa. giñ rothoño geedyeqi shamba shakel mare ne.
- **Adderse Hasso (Alinwan)**
- Thabayu s'inñk'iiriña u sawara
- (azamane k'odinalu 6)

Alhadefe Addersu Geedi mak'oda Addersleqigu

- a geedi mare fegeda ashagile thaba mare u sham ba s'ula thaba alu
- mare mada shamba dela gelem resage u shamba p'une aset'ure then.
- mare mada shamba demla gelem resase
- mare ba p'u ne aseet'ure theñ
- Giñ saqud Adders saware thabo , asura , asura almesterugu.
- **Ashakala D'uk'unuñ**
- **Shamba Dala Address**

The addersleyu sha geedi mare mada sham ba zii thaba mare u shamba s'ulenegy ale d'ok'osagu shuko

- The sebeñka yu kamu tha bo alu maba zii?
- ne sebalu d'uk'une d'uk'une shan s'ulene?
- neñ shakel thaba?
- Thaba alu d'uk'une d'uk'une neñ gidi mare ne ashuk'ule.

Baqudi d'ok'othole mare rotha tani maneñ mare rotha theyu shamba gesemiño marqi.

Mare rothu theyu mare aselega mabiñguuñ a mare rotha alfesil killiñyegi

- Min mbalo mare hera sham ba herola thaba male figa mare thabayu
- U a geedi mare rothuqi shamba gila thabaye al hisab u shamba nedefi le mare rotha theyu mileñ

Anuk'ta Mba Badiqi

Ma geed mav zii mba deyaqi ne thabalu ñgo thema al bale gebula ñgo da addersle. A mare hoshalalu than ne algiraya gerawo mare.

At'ahak'ik (Gemgama):-

- D'oko thagu mare rotha thendu thaba alu kamu mane
- U mare rotha thaba alu ne alisma mare

Ashak'ala Holloñoni

Shamba Dala Adderse

The addersleyu shamba ahathila sawara u shamba dela gelam resase u shamba s'iñk'iriñ mare ñgo pula maryeqi, u ñgo thamaga albale ma p'ishi.

- wala ma made mare ne gelema resase shamba delene, mare s'iña the alwergayu maale hosheliña thañ gu
- miñ mbalo wala me asat'ura p'ish 10 ma ahahathi, u asat'ura milleñ.

Ale asala ne maba shakalone ma p'ishi ne ageraña hap'une atha thañ

Min mbalo ale rothu theyu ne gille shakalone ale abad'iñayi u alesharegu killña hola.

Asat'ura Defaruñogi

The asatura defariñoyegu a geedi mare damo gelem resase u mare p'uwa aset'ur the bishi mare . Mare mathiñ -the. Baka ak'isu mare neyu mare p'uwa thuthyeqi u then thañyeqi. A mare thama thaba mare the alwerga -are thaba male kateb mare them mare hasu'ula ne sewera shamba ziine. A geedi; zii mare the hele yu mare rothyne thayu, a geedi killiñ mare sewara shiñ baro.

Ank'ut'a mba Badiqi

Ashañ baka hereby alwargo giñ gushale gelem resae alu than ñgo thamaga albal

Atahakik' (Gimgama):-

- Sha thaba mare ne matha thuthayeqi u thaanñveqi tha bish mare male sawarigu ñgo hoshal thañgu, ñgo saqadagu, uñgo mus'a
- ñgo p'ula marth sha sawara the gelem resas mane u sha mare d'iña alkerasalu me nedife.

Asakala Talata:-

The addersleyu geedi faga asat'ur kamu mane u mare ahsaga mare madiñqe d'ouk'une d'uuk'une

1. nukut	2. ashuriñi
3. mba adialu	4. mba dirshi
5. mba gogoliño qe	6. mb hud'uñgushi
7. mba barrshiñi	8. mba ma t'abure
9. mba zii ma mais'e hulhulu	

Ma modo mare ne ne asat'urale k'illiñ awu ne al eyine mare k'iiñ ñgo ageraña mare nen s'ule ne m bale, u nen s'ula nembale?

Mithill:-

- at'abaqa asat'ure barshiñi min thutha then theñyeqi awu min than-yhañ thusayeqe u mare rotho thayu killiña mare shambalo

- Mare madiñe shamba ahathila asature u alayina k'id'e
- Mare madiñ the alwarga d'añyu shamba ashagila asture ahasila asat'ure a mare afulño ndu sha neda.
- The asat'ura mba adi alu holoñoniñ u tha mba dirshi dukuñ ne giya asaida talata mare p'ule
- Tha asat'ure holloñoniñ mba shuriñ .u tha asat'ure holloñoniñ mba dirshi ne guya arba asaid. Mare made the ashukuleyugu sha mare gederi ne shakala asura mba dafaruqi.

Sawara 3/7 Asat'ura Dafariñoqi

Adderso Hasso (Aliñiwan) Alhitim

(azamana k'odine6)

Alhedafa Addersso :- Geed ma k'oda addersieqigu

- Theaba mare u tha aña mare yu mare hatama giñ ziigu
- Mare asharagu tha bishi tha giñ shekelayu

Giñ saqad Adders:- Alone, shauge ndu, almetfa, alkirish giñ shuriñ awu diñi (a selba)

Shakala Duk'unñe

Shamba Dala Addersle

Sha le moda giñ k'algela alhitim sha ne hiyayu milañ imbadaqa tha alfeseleyu tha rothaleyu ñgo d'ok'osa mabi alhitime mare mothä ñgoqi.

Shamba rothou ne geedi gearil giñ al alhitim ñgo mula bus'ik tha alone ñgo thama tha alwarga le wala the asebur are wala the or- are ane as'ulo asura gilo-- mileñ. Min mbalo mare shakala u mare madiña geediyeqi mithilli . Agedi mañ ne hasula giñ fila asabura alu than ane mula gedimañ thaba than ageedilo ne ada ne thama thaba the asabura are min mba has'ulne thabe k'id'a asura thaba k'ed'e ne gassha thoño fili bero mba k'a'eseleno . sho alhitime.

Min mblo ñgo d'okothagu mare hasalega rotha mañ marey.

Mithill:-

Ñgo d'ok'otha ne geedi ma mare mula s'aka thaba walau ma mule mare shuli bus'ikqi thañ wala alwarg, awu a'iba mare neñ medi mare qi ne ashagile? Ne d'ol'otha geedi killiñe sham bab ne saqada yine adderse k'id'ayeqi.

Anuk'ta Mba Badiqi.

- Geedi ma mula at'ebashi gula thaba alhitmeqi k'ala Martha baka edigi mare ne endu mareqe u agiba mare

Athhakik (Gemgeme)

- A geedi mare rotha shañ shakela alhitim u neñ shak'alane thañ

Ashak'ala Holloñoniñ

Addersle p'uliñ geediyqi shamba shakala alhitim thaba. Shamba shakale mare awali tha asebura are the at'eba shir gula hasa sha mare shakala milleñ ñgo has'ula albuhiya giñ eñgunuñ mba shakala alhitim than ñgo madiña marthe shamba hatamilene.

Awali alhitima mba shalelola thaba p'ishi u thaba gembí ñgo p'ule marthqi
ma made

- ñgo d'ok'o thagu neñ shakale thaba alu mare.
- Sham ba gesemaño mareqe , mare muliña albuhiya thaba alu mare giya
alhitim tha alwergayu
- Ñgo d'ok'o thagu mareqe mere muliña
- ne alhitima mba giyo mare , mare anemu tha thaba mere the.
- A mare ane muñu alhitma mba giyo mabi ñgunuñ sham ba gesemiño mare
qi. She mare fegeda mba nemuñuqi u mare rothu thaqalu.

Mare mathiñathe alhitim thabaqlu sha ne hiya mare alu. Min mbalo mare
damo giñ shakala alhitim min thayu tha mare.

Anuk'ta Mba Badiqi:-

- albuhiya mba shak'ale geedi thañ mare damo the giñ d'añiqiyu . sha bak'a bud'inalu.
- The at'erp'iza gera mare thaqare sha bak'a harebine ale hurmiña
- are the ma allistic awu dudu.
- Baqad mba shak'al mare alhitim mare gis'a thaba sha harebi marthe al'iba mare ne albuhiya

Athak'ik (Gemgema):-

- mare shakala thaba asehu the alhitima mare ma p'ishi
- Ñgo fagada tha alhitima geedi ma shekalo mare ne thaba gembí thaba p'ishi.

Ashak'ala Talata:-

Ñgo akeda ne giñ shakala alhitim thañ mba faro mare min thayu shamba shakalene . then mare rothuqi tha alu shamba gesemaño. Mareqi u mabi aselola mare rotha , u a geedigu sharegu kikkiña mare min mbalo a geedi sharegu tha alhitim alu.

- ñgo thama albal awel a mare mula aña algirishqe the albuhiya u mare thama the alwurga yu ne madaqi ne ashagilk'd'e
- ne mule almet'ifaqe the albuhiye thama the alwargayu ne madine ne ashagile ,u.
  - ne mula shuge - ñdu the albuhiya u ne thama the alwargayu ne madine ne Nadine qe ne ashagile

Min mbalo athu hatematha the giñ zii the ñgama the aña u guñ shak'ala then. U sha mare shakala ngo saqada mare milleñ sha mare sharegu the ashak'al alhitimu ma p'ish u medina abane atheyeqi

Anuk'ta mba Bad'iqi:-

- Ñgo hoshala geedi than killiñ ma shargoqigu the altitimal
- ñgo thamga albalgu bak'a mulene mareqe al'ibaqi u bus'ike mareqi.

Athak'ik (Gemegema):-

- D'ok'othgu mare aferu gundi, ne giñ gila alhitim than u a alhitime
- ñgo fegeda alhitim asaqe ne shakelo meya.

Adders Hasso (Aliniwan) Mozayik:-

- (azamane k'odindu 6)
- **Alhedfa Addersu :-**Geedi ma k'ak'oda Addersseqigu
- Mare rotha shamba shakala mozayik
- Mare modiñaqi shamba s'ewarila the mozayik gin killiñ
- A mare nefaqi thañ giñ thikila tha aña mare yu killiñ
- Mare saqaduqi the mab mañ the u mare shak'ala

Giñ saqad Adders:-

- giñ shak'olula tha mozayik
- bele bilo (bele mis'irk'id'i) ñira , shak'e buwa alu ,dudu, fashu, niñk'a

Asharkal Duk'unuñ

Shamba Dala Adders

The adders mozayiku mbala sha geedi mare shak'ala thartheqi feefi maba agerañ, ne da merthqi me . s'aruyu . Ne mozayik mba shakalo mare ne asuwar mare dane hap'une athayeqi shamba gasamo mare mare rothu tha aluyeqi shañ sha kalone u min nano shak'lone . Mare .

Min mballo boro mare rotha giñ shakala mozayik than u min nano shaklathe mba thikila tha aña mare . Gilegu mithill, beel misirk'diñi shake , zeli are ,bush, mis'e bis'e buwalu, alwerga fashu, amud'a dudu, dañi millgñ uañinka ayoñ u ma zii mingunun p'ula abune atheqi mare has'ulo the alfesluyeqi.

The adders p'ariñiyu giñ rothola min Madera killiñ ñog anemu tha asqathe a thu hashala tha sawara thañ shañ shekelone u neñ shakelone than a mbi ma aseliña mare p'uliñeqi shamba asamu mareqi killiña p'uliñaqi killiña mare ma ne muwaba asamu mareqi killiña mare ma nemuwaqi ne albuhiya shakalo mare neñ thañ **Mithill**, Me the shek'e ne shakelone mare ne mare shakala killiña mare shambalo mare shakala alyomemeñ tha gimañ than:-

A maba agerañ ne mada mabishakelo ma p'ish alfiyago thabayu.

Anuk'ta Mba Bad'iqi

- ngo Jahasa giñ shakala mozayik thañ awel
- Ma mare as'ulo asamuk mure giya alhisaba mare she zii mba shuni mileñ

Athak'ik (Gemgema)

- D'o k'o tagu mare rotha shamba shakala mozayik
- Ñgo hoshala thañ gu shamba shak'al mare ne ne mozayik

Ashek'ala IT inin (Holñoniñ):-

The adderse defereyu moda mare shamba shakala mozayik shamba gasem mare qi ñgo thamaga albasgu. K'ala geediyeqi sha mare feroasuwar u agerit'a mushe. U mba zii tha alwergayu mare k'itha mba masewera ma p'ish. Mba shakala mare the min mare mathi ferogene mare matha the min mbalo mare gesemaqi mare fero buwalu le bush u mabiñgunuñ mare shakala tha mis'e buwalu u mabiñgunuñ tha bush mare as' awariña wala magadar mare killiña mare shak'ala the bush u the the mis'a bwalu Ale asala mba p'ishi tha mareyu ale ageraña male madi marege. Min nambalo bero mba mathiño mare ale da marthe mare shakelo tha yu.

Ale asala mba p'ishi ale sama aña madi mare ne aña surane mabiñgunuñ ma saqoigu.

Anuk'ta Mba Badiqi:-

- awoliñgo jahasa giñ shak'ela then

Atahak'ik (Gemgema)

- ñgo d'oko thagu mare shakala mozayik the giñ zii tha aña mareyu
- mare saqadu qi male shak'el mare mala hoshaliña thañgu

Adderse Hasso (Aliniwan) Giñ shakelagu the Hu she p'ena.
(azemena k'odielu 6)

Alhe dafa Addarsu :- Geedi ma k'ode addersleqigu

- mare sa ma abid'u bus'ikaqigu
- mare shap'uta hu male saqigu ma s'uriñi u tha ataburu
- hu a ship'utuwa the thabay babe the u tha a dingir the u anoba u alk'eshk'ash sawa.
- Mare her hera mba nemuqi the hu shop'ana the
- A geedi mare swera asura mba bid'uqe male shapan' mare madiña

Giñ saqad Adders:- Asefara ,at'ebashir Martha alk'e shk'ash, almusegel, asheric alkitab awa alhasheb bala.

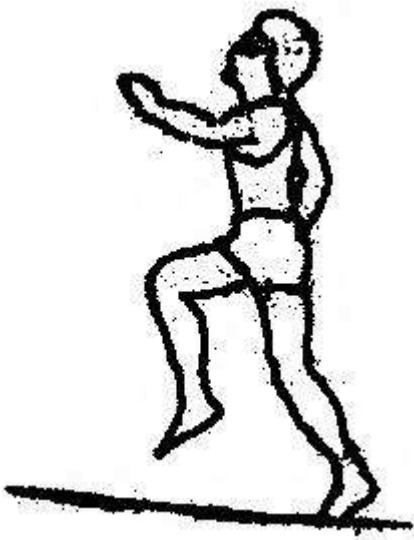
Shamba Dala Adders:-

Hu shap'ena giñ ahathi alinsane thañ mba gusune thañ min aña ziine u le aña mañ kuligom shakali.

Mbale shuko ñgo ahiya geedi alu u geedi bi'lo ñgo alema gu sha shap'ana ma p'ishi. Nanoqi ashañ bus'ik'e mare ne biduqe ma p'ish. Asañ a geedi mare shap'a ne p'ishi mare thama albale shamba shep'u thila gine.

Sha mare badaqa adderse haso mare t'irhiña mba gidu u mare d'ese tha almerdanuqi mare shuriña asefa ma s'uriñi u ,are shakela shamba garawo mare ne . Gebula a mere bedea ashuk'ule mare refa hu sawa the thaba the awu mare refequ mab gembí the hu gembí- le mba p'ishi the hu p'ish le . Male refa ,mara, mare aguthu thaba thar theqyi male ale refa hu.

Shambelo bero mare shak'ala tha almedane alkura thaboyu awu alkura shoru. Mare shuriña mitirane mas'uriñ añegu mare sa le añudine. The sasoleyu mare mus'a adidiñ tha saba the sawa mare matha shamba sawo mare. Geedi ala mba madi shap'ana ale fiyaaga thabayu male shep'enqi u mba wala madi sasogu mabiduqu ale semagu alha shabigu thal'yu awu alkitab sha ne abidu mar qe

Sawara 3/8 shap'ana p'ishi

Anuk'ta Mba Bad'iqi:-

- shap'ne mare ale biyaga asefara u hera
- mba wala sha p'anigu ma p'ishi ale samaga albal mare shapana ma p'ishi
- ñgo da mare the mare mathiña the thayu mare d'oshaga martha thiri sha mare med'alu.

Atahak'ik (Gimgema)

- Ñgo hoshala thañgu ma p'ishi shamba ashp'an mare hum u biduqi
- **Ashakala Holoñañiñ**

Sha ñgo fegeda ne giñ shakeloo mare thayu mare sa tha almadanuqi a geedi duk'un d'uk'une mare p'ule. Mba jahaso maba agarañi shin ne martha wala almastara the thiri mare meda are male mathiñ mare the. Mare gasama aleñ

holoñani wala arbaqa mare giya asafe mba mad'uga mare gundi . A maba agarañi ne guyaga alisharugu mare gusu sawa mabi geshoqi male fi thabayugu.

Maba agerañi ne jahasa ashariit' ne p'uda almusegelene hera ma geedi ale saqigu male thañgo mare le mithill, mare gadari ne hera shuk'o

Insa tha almedrasuyeqi

In sa tha almadrasuyeqi

Insa tha almedrasyeqi

Insik'a tha ata qalim

A geedi mare fiyo thabayu the herale. Min mbalo a geedi mare rafa hu male the heri hera almedreso mba haniña mare yu. Mare abiduqe tha shore u mare lik'ithe mare ale refaqa hu sha mare ale rafaqa hu sha mare mada mileñ mare shakela . Mare thama hu sawa tha herale. Sha mare moda shamba sala añ kiliñaleqi kalaga gu "thartheyeqi" "thaba gembí" u "magundi" mare mathiña -the.

- Agusuwalegu a geedi mare shakela shuk'o mithill male k'ela mareeqi mathu ale abiduqe "setha magundu yeqi the hu alu.
- Male k'elegelagu sethu sartheqi mathu ale likishe
- Tha sahuk'ule yu killiñ ñgo kala marth mare shakela thayu the sawara sha mare motho p'ule.

Anuk't'a Mba Badiqi:-

- **Agusuwank'a mba Badqi:-**
- **Agusuwank'a shamba be gin ale fiyu thababyu sawa**
- ñgo thama albal ageedi mare hera killiña mare

Atahak'ik (Gimgama):-

- ñgo d'ok'otha geedi thandu mare rotha than du shamba refala hu u hu refaqa kamu mane

- ñgo fagadageedi shamba sharagu mare ñgo sagalagu.

Ashek'ela Talata:-

A geedi mare puliñe shamba shkelo mare sewera da shela marthe thayueqi , sha ne shak'elo mare ne, u the nano she'elo mare ne . Mare asela sawa mba p'ish mare alaga añ madine.

Ñgo d'okotha geedi adidiñ ma biduqe nen nefagene mare rotha the yu . Adidiñ ma biduqe Shamba saqadine bus'ika mare rotha. Mba sawaro mada agerañi ne thama the shul bus'ik'e a geedi mare hoshala thañ mare sawara shin shambalo. U mare gesemaqi holoñ holoñ mare rothuqi shamba sewera ne mare rotha alifes liyuyeqi u mare ketabye tha alisim mare alega añ madine.

Anuk't'a Mba Badiqi:-

- Sha mare sawara ma p'ishi ñgo saqadagu u ñgo abed'iñqigu

Atahak'ik (Gimgema)

- ñgo hak'ek'agu maren sawarone ne sawara thalu mareya
- Mare rotha shamba sawaro maren ne sawaralo
- **Adderse Hass** (Aliniwan) Buna , Gudas, (azamene k'od'inalu 6)
- Alhadefa Addersu Geedi ma k'oda adders leqigu
- Mare thama albal shamba fila tha bayu mare buna.
- Buna , tha beyu fifi u tha asefa u tha anaba milleñ
- Mare aheterama giñ k'ela marthyu
- Mare sawro sawara mba shabaha mabi buni
- **Giñ saqad Addersu :-** asefara , Martha , anoba
- **Ashak'ala D'uk'unuñ**
- **Shamba Dala Adders**

Buna:-

Buna Shamba ahathi areyada killiñ mare. The ariyada killiñu buna u hu rafaqa wala gashi. Ariyada killiñ she wala feshi buna theyu ageedi mare rotha theyu killiña mare . Baqad mba rothi mare ne theyu mare d'esqe thu thayeqi mare shuriña tha asefe u a sefa mare ma shuriñqigu shamba med'u mare alu awu tha at'ule mare p'ishithe mileñ.

Ge bula mbadeqasa shamba bula mare shuriña tha at'ule mare . Mare bnuna shuko.

- mare refa thaba mare u mare refqa gushuñ mare buna agebele mare.
- Min ma mba mathiñ mare ne the ageedi mare gesemuqi mare giya t'a abure , mare buna, mare gesemuqi mare giya ta, abure, mare buna, mare likishi gundi mas mare ale fi thabayu
- ñgo fegeda p'ishi ne bune buñ mare . shamba gusu hu mare u thaaba mare . Mab madi ne bana ñgo aselagu mare p'ula geediyeqi.

Min mbalo baro a geedi mare refaqa hu u mare a gusu thaba u mare thama hu thiri shamba mada marene u sham ba heyone mare alu are k'eyeriñ **mare** zida busike imuliña. Asañ a geedi mare giya almubara almadan ne s'uriña 10 mitter mare gesemuñuqe mabiñguuñ min aña ahahi almedan u mabi ñgunuñ añ k'odine . U mare shuriña tha aset'uralu min ma maba k'elgenegu "ahasathe "mare jahasa, me k'legelagu "bunetha " mare nuna 10 mittir u mare matha mab tharahu fusaqino, wala yine d'ukunuñ babi k'ed'i mba gethamone tha fusaqine qu . Ale bed'iñe ne geedi fusaqoyi ale abed'iñe the thabayu fifi u ne k'oda adders hasso.

Sawara 3/9 Sawara Buno

Anuk'ta Mba Badiigi:-

- Shamba gusu thaba u hu ñgo thamgo albale
- the almubayu ñgo thama albale geediiye bak'a degeshu mare.

Atahakik (Gimgema):-

- D'o kotha gu shamba mulu huqi u thaba
- ñgo thaamaga albale qu sham ba sharegu mare the bunayu

Ashak'ela Holloñoniñ

- Gud'a:-

- Shamba Dala Adders:-

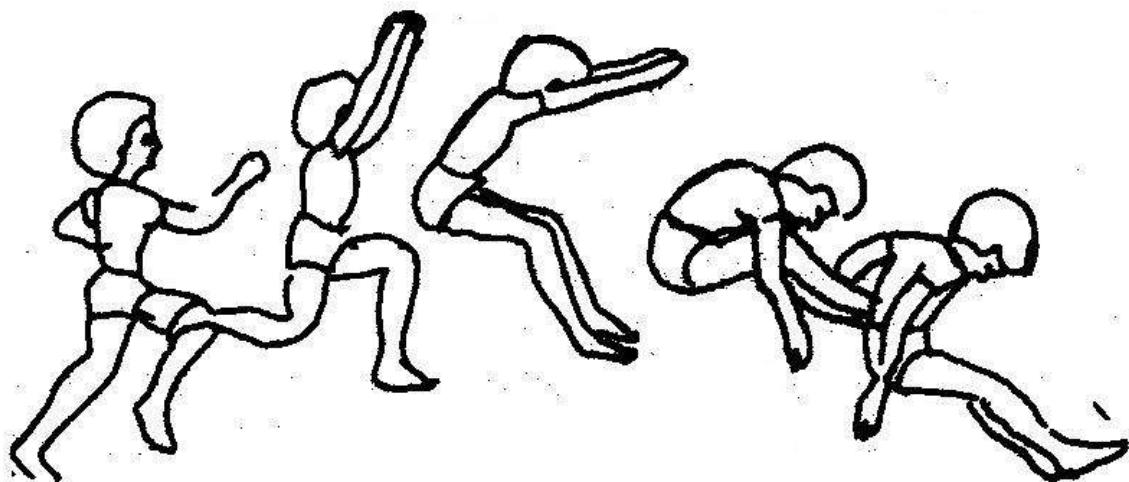
- The guguda al insanyu giñ fedine d'ukunuñ guda mane. Ma maba ale adi the thoñoru ma giñ yine the gud'a ne fere nealu. Gud'a lima gela hu holloñoniñ wala hu d'uk'unuñ tha shoryeqi mane. A Shañ gud'a giñ ahathi bus'ika thañ yine mane ale mathiña the lamina ale mada sha p'ish milleñ. Tha adderse d'aferyu gerala guid'ila martha alu ale mathe the tani. Min mba shakle mare ne gud'iñalo

ale da geedi holloiñeniñyeqi martha awu asselaba mare abarshiña thaba p'isiyueqi u thaba gembiyueqi . U mauñgunuñ mare shuriña tha anusu mare gud'iña bak'a mulne mare thaqigu. Ma mada geedi shamba Martha la-lu mare sharegu kiliña mare .

Min mbalo baro mare a thehuñu huqe mare gud'iña u ñgo faragu tha almedane p'ishiyuweqi mare shuriña ma mare ale dem helayu . in mba k'algeñonegu she "Shuriñatheu" mare shuriña ma hu mare biduqe the guushuñ the . U mare mathiña tha mare fiyaga tha bayu u mare ale gud'iñi ma hu s'u suruñqe.

Min mbalo a geedi mare gese maqe tha at'ule mare ma mare s'uruñqe ½ mitter. Mare thama Martha miñ mba giña alishara mare gud'a alu. Mare k'odalu shambalo mare ale mothoqe ,mare thulo tha asefe ma mare ale sofi.

A mare shakala shamblo rothone min Madera min mbalo tani mare k'eyeriño huyu ma mare ale amulu bus'ikeqi. Gushuña t'uk'us'oyi mare mufa thaba mare ale gudi.

Gud'a

Sawara 3/10 Gud'a

Anuk' t' a Mba Bad' iqi :-

- **Ñgo ratha geediyeqi mare gud'a shamba gadar mare ne , she gud'a deyaqi**

Athak'ik (Gimgema):-

- **Ñgo thshala than shamba gud'i mare the hawadiya**
- **Ñgo thamaga abaalgu shamba gud'i mare the hu holoñoniñ**
- **Adders Hasso:-** (Aliniwan) Sawara Geedi Bunigu
(azamana k'odinalu 2)

Alhedfe addersele Geedi ma k'oda addersleqigu

- Mare sawara geedi bunigu mare medina qi

Giñ saqad Adders :- Galam resas, alwarga, galem rasas mba gidi alon ,
poster asewera.

Shamba Dala Adders

Ñgo ak'e ta ne sawara mba sawaro mare shamba gudila min thayu, u mare rotha shamba shak'alo mare ne. a alfesila ne rotha theyu.

Gebula mare sawara shamba bula mare rotha sham ba bula ñgo_d'ok'asagu shuk'o

- a bus'ike muluwa tha buna ne mane?
- Mathañ ale buni nane alhisaba ne mare?
- Mathañ ale bun inane alhisaba giña?
- rothe-tha gun e mabi bunigu tha adaren'k'ayu?
- Ma geedi rothuwaqigu the d'ok'o theleyu mare bedea addersse ale 10 bero.

Maba agerañ ne p'ula geediyeqi ne sewera mba jahasone ageedi mare sawara shin iyu geedimñ ne sawara tha alu k'ed'e u ñgo saqadega mare sha mare mus'a me p'ishi thahyeqi . ñgo the he ha maryeeqi,u mare p'uliña hap'une athe yeqi.

Anuk'ta Mba Badiqi

- Sawera sewer geedi ñgo **p'ulu marthe mare made mileñ**
- **ñgo thamaga albalgu mare shakala tha alu mare k'iliña mare.**

Atahak'ik (Gimgema):-

- **ñgo buru sawara geedi alu ñgo sagala**

Adderse Haddo (Aliniwan):-

Thabau Hu Tha Her the (azemne k'oinalu 6)

Alhadef Addersu Geedi ma koda addersleqigu

- mare thama ile shamba hera u shamba hothi mare bus'ik'e amuluwa mare **madiñaqi**
- **Herale ale fiyaga thabayu. U tha anoba, u ale abeshuga gine, u ale biyega alk'eshk'ash**
- **A mare ap'ishiña mba mabi ñgunuñ u mare shakela**

Giñ saqad Adders Asherit, al muusegel, alk'shk'ash,

- Anoba , felifelu, sumbara , bolo al ada adderenk'a, u giñ ñishila

Ashek'ela D'uk'unuñ

Shamba Dala Addersle:-

The alfesile leyu adderse hero dem aña d'añimileñ Nanoyo yeqi algiraya k'illiñ ma agerala the hera she geedi billo giñ k'el bishi mare hera mare hera.

Ayu ma maneñ k'elga bishi ne hera, sha maba giddi al afiya gederine hera the bolo k'ed'e u the bus'ikeqi amulwa.

Hera fedì ragaqa milleñ lakine ne gin fed'ila the herayu shamba rothan professer Ashenafi kebede.

1. hera hera gu anehare ahuhula geedi alu, alyoma alirisu, u alqide d'oñondi
2. Here mba ñunñunño tha bishiyu lamina ñgo biya
3. A ames'a aña zii alharbi (rotha – shuni)
4. Be be (male mabi mushi)
5. Here al idu mba hera yineqi yene d'uk'unuñe
6. Here hera alirisuyeqi
7. Here asukuru awu mba adinu umaba d'añiyeqi
8. Hera almedreso

Ambale rothola min Madera k'iliñe **amaba agerañi ne moda bes sham** ba jahasene hera. lakin wala dala shulindu d'uk'unñeyi. Ñgo da geediye mba geder mare , mba namuqi tha aña mare le . shada alfayida mileñ ne hera bak'a d'iñgeñone maba agerañi . U maba agerañi ne segela heragu ne thama geediyeqi alyamene gidine alhisha hero.

The rotheleyu anuk'ta zii mba bad'iyigu hereqigui Mbalegu

- geedi geraqiyeqi mare hera mba adi the al umreqe the u mare **ñila**
- geedi b'llo mare hera hera mba adi the alumera mare the.

Ashakela Wahid:-

Awele ñgo jadhasa hera p'ishi mabiyeqi u mba medila the a sherit ñgo ahaliña mare yu,u mare hosaa k'iiiña mare . Min mbalo ñgo d'ok'osa rothelegu mare mothà

- the aña ñgo mayu intelo a tha mba herigu
- heratha shamba here maba the ñgaama

- heretha u hoze tha haza mba p'ish mabiye qi u p'ulethe
- asura mabi mba heragu fud'e the mare ayeqi mare aferu gundi
- mare gese muge mare ñila añili p;ish mabiye tha adarañk'ayu

Ashek'ala Holloñoniñ:-

- mare gese maqi mare ñila añili zii the alada mare yu u ñgo a bad'iña maraqi
- k'ala marthe mare fiya thabyu tha herale u mare gamuliñandu
- a mare shup'ta añ the hu sawa the herale ma mare ale saagiñ. mare
- mare hera the buna the u mare negese mare alu u mabi ale fi fiñ.more hoza sawa.
- mare hoze hoza the hu alu ma mare ale saaqi mare puliña qi
- mare thama albal fifi the shoryeqi mare hoza
- mare gese muqe mare shakela hohoza ñguunñ

Mithill:-

- geedi ñgunñ mare tha albal mar hoza the giñ ffile
- a geedi ñgunñ mare refa thava the shoriyeqi agusu u muñgunuñ shin
- mare abeshiña thaba
- ñgo k'ala marth mare shakela diuk'une d'uk'une mare masiñaqi

Ashek'ela Talata:-

K'ala geedi yeqi mare mathiña the ne añili ñilla tha adare mareyu. Min ma mba madimarene mare ahasa p'uliñe tha alfesile. Male ñille geedi ñgunuñ a maba ñgunuñ ne diña gundi. Mare ziiya holloñ holloñ mare agusu bus'k'e u mare hera u mare hoza sawa. A mabi ñgunuñ ne gemula mare thandu. U mare thauñoqi hohoziyu.

Ma geedi ñilli shamba ñilla the alada mareyu u the almubara. Da alhamas mileñ. Ashañ shuko mah geedi herqigu ma p'ish fusa woyoyinogu ñgo daga ñgo daga algahisagu . Añilli aldale mare hera the alifesile mañ the mare hera f'ore killiñ awu izibu ne s'ula mubi alhilo sha mare mada geedi mare malegu here mare abed'I ñayigu.

Anuk'ta Mba Bad'iqi:-

- **maba agerañ ne buro shamba here mabi adaru alhe ber alu**
- **ne fero asura u sawara u poster mba mabi heri me p'ishi.**

Atahak'ik (Gimgema):-

- D'ok'o sag u mabi geri ma p'ish tha mare
- Hoshala than gum male hozigu shamba abshule gine qe sawa.

Adders Hasso (Aliniwan):-

- **Shebah sawara . Thawara thalu Model shak'ala**

Alehadef Addersu:- Geedi ma k'oda addersleqigu

- mare sak'ala ashagil, mare p'ule the bus'ik'e amulu wa
- mare shak'ala model the alwerga u the sure mare shak'ala mu gunu ma she be hoqi
- ne p'isha marthe ne ashek'ela ñgunuñ u mare shakele the bola mare

Giñ saqad Adders:- Maodl t. alwerga , geleme aresase

Ashek'ela Dukunuñ

Me geedi d'ese tha athef gebula mare bedaqa añilli d'ok'otha shuko:-Mare rotha alinsane bus'ik'e kemu kemu ziine

- Neñ giñ the thabañk'a?
- Neñ shakaliñ the huñk'a?

- Neñ shakaliñ the areñk'a?
- The ile the amuñ, the hala dañi --- milleñ neñ she k'len then gu
- The d'ok'esleyu killiñ ñgo adda the addersuyeqi ñgo da alaiyna añililegu shuko

Mithill (Shohiña):-

Ñgo p'ula geedi geraqiyi ne alisma shakel mare añilli mare thañ . Mithill ñgo kalle “alkubaya” bune no u ñgo kele “Albak'a” “d'oñahano” ma ñgo k'ele bune thaw ala mango hala alkubyayu u ma geedi nune mare the añiliyu.

Mithill (Shohiña):-

Hojele :- Mufa aluwa mare mufa alu mare

Hojele: - Mufa ileqa tha p'ishi ne mufa

Hojele: - Ada añlio ziiño añ d'u k'u k'ununñ ne ada

Male k'ela fiyatha thebayu ma fiya tha bayugu ,mare huheqi min the añilliyu. Nanoyeqi sha wala Hojele s'ulola .. The añili eyu ñgo d'okotha geedi shamba s'ula añ gudimare ñgo has'ula. . Min mbalo bro ale ahuha geedimañ alu thar-the yeqi. Ne p'uliña theñgu gu giñ shakel mare min mba rothigene gu mare mufa theba shamba ges mo mare fi mare shak'ala.

Maba zii tharthe the mashakela at'abure thabe geedi gesemuge mare shakela. Sin ne at'abure.

Min ma mba shekelne usetiure mare shuriña asef meñdañ mare shakala shiv Mareñila añilile shuko mare bershiña alu min mbalo bero mare bura alu mare thama areise d'uk'uniñ ne ashakeliña mare.

Mithill Shohiña:-

- **male kne gud'iñā the mare gud'a**
- **male k'en bunesa mare buna agebel**
- **ma kele lege siña the are ma gundiyeqi mare legesiña ma gunduyeqi ageedi killñ mare shakala shambalo**
- The añillileyeu k'i iñ maba nishña alehuhalu miñ the añilliyu.

Ashak'ala Itine:-

The algiraya gerawola min Madera k'illiñ sha ne hiya mare alu mare ziiya
Holloñ holloñ mare shakela shamba bershila bus'ike.

Shemba Dilla Almizan u Bershiña

Ñgo k'elega mare mare demo giñ therela gara then.

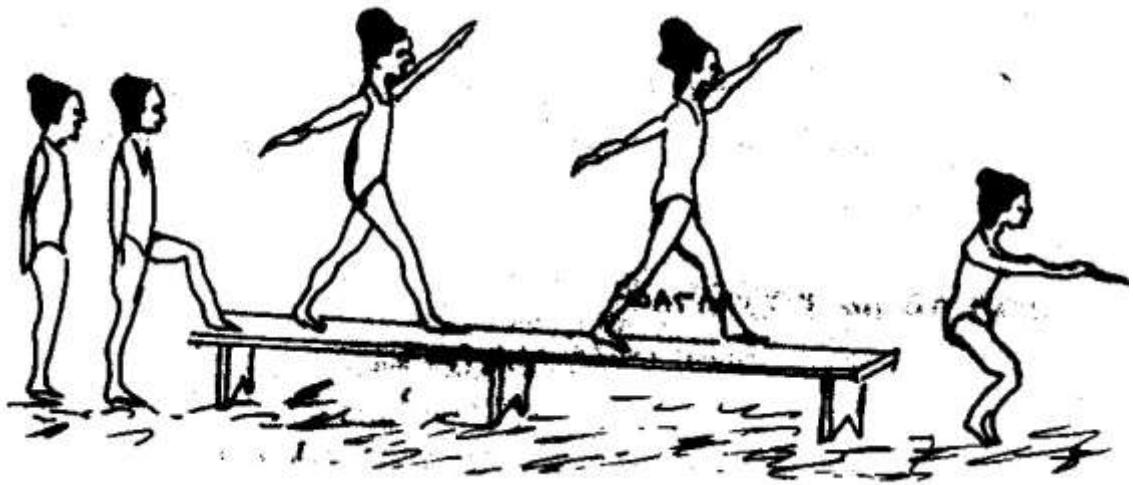
Giñ Nafaqi. Tha Ashuk'ele Almedanuyeqi

- al mestera s'uriñ the bubuda wal tha al k'ire
- Martha s'uriñi the s'eka'alu
- Bale deferiñ mes'uriñ 20 aw 30 cm
- Albembers s'uruñ are mba thela añ wala s'ek'ine
- Ñgo thama is'iya aña wala mudiuñ mud'une
- mango sika al arbiya hu sha ñgo shakala almezan theñ ñgo diralu ne a nuse k'ed'I sha ne d'iñañgo almezan thañ me p'ishi
- Gille rothola k'illiñ ma jahasala a geedi mare huheqi tha asaf mare shak'ala
- nde adi the bale alu ma diñ almezane k'ed'e
- shuko Nde adi the mertha le alu ma diñ almizane k'edi lamina ne k'odalu
- Nde adi the bele alu ma diñ almezane k'd'e
- nde shutiñi the alrbiya hu alu tha hu d'ukunuñ
- nde shuriñi the alriya hu alu tha hud'ukunuñ

Ne hoshela thañgu mba shakelogu ma p'ish ne abed'iñe gigu.

The añillileyu a geedi shakelogu ma p'ish ne abed'iñeqigu

The añillileyu a geedi mare shakela shamba gasamo mare qi . A maba agerañi ne p'ula marth ne azemgne shak'le ne thañ

Saw are 3/11 D'iña Almezane bolu

Almizan Diña

Anuk'ta mba Bad'iqi:-

- ma geedi ha qi tha albember aluqe mare abudu thabayu thalumare u tha ashida mare , mare tha thalu
- ma mathiña mare the shamba d'ila almiza mare birthiña saa so male asahuña mare ge
- ñgo k'alga gu mare sewero shamba d'ila almizan mare madiñ a qi

Athak'ik (Gimgema):-

- ñgo k'lagagu iyu gedimeñ ne shakalo shamba dilla almizan une p'uliña male shek;elne
- **Ashak'ela Talata**

Shamba Dala Addersle:-

Ñgo hoshela than p'ishi giñ giñ marth sha mare shak'ala thayu ne sawara,u mare rotha theyu d'uk'une d'uk'une . Mi mbalo a geedi killiñ mare rotha theyu tani.

Ñgo asala mba p'isi ne sawara sawaro geedi ñgo thama aña madine mare gqra theñ u ñgo bedeqq aleme drese hasso the d'ok'athele shuko

- neñ sha'ela the alwerga u the s'ek'a?
- Tha aña ñgo mayu neñ shekela tha s'ak'a?
- shañ shekel mabi a she gile?

Bad d'ok'e selegu u ma mare rothaqi mare has'ulo giñ shakela model thañ wala umbudur mba maqiyu ageluwa tha alwerga mba mashakale tha sure . Mare asala giñ shakel mare baro u ngo saqadaga mare . Min mbalo mare gis'a thaba mare u mare p'ulqi alfesile ne giñ shakelo mare . U mare leseqi alfsile ne fiñ sahakelo mare u mare leseginha alisma mare the A maba agerañi le alega aña madine a geedi mare gera theñ.

Anuk'ta Mba Ba d'iqi:-

- ñgo buralu giñ shakale hutheñ usure ñgo thika ne alhabera k'ed' k'illiñ
- ñgo buralu Killiñ giñ shekalene than ñgo thama

Anuk'ta (Gimgama):-

- D'ok'o sagu thandu mare ashegila sha relola the aña mare
- Ñgo fegeda ne modele shakelo mare nemuqi the aña mare the qeya ñgo ak'ata.

K'oda Addersu

- Tha addersleyu sha geedi mare mada shamba gesem bus'ik'e qi jera mare . theba ,hu, thaba alu,are --- dañi.
- Madiña gelagu shama ba sawar mare sawara ma shebaho
- Tha ashegil
- Tha are
- P'ulegela gu shamba ad'afaru mare giñ k'iiñ

- The are
- Tha alone
- Tha ashegil u tha giñ gunuñ
- Fiya thabigu male amuln bus'ika aqigu
- ñilla añiligu al ayina mileñ
- madaqigu sham ba shup'utiñ mare alkura añ theñ
- madegigu shamba d'akila gine the shorqezi u le muqa
- madaqigu shamba s'eñkarila giñe u a set'ur gu
- Madaqigu giñ k'alsala alhitim u mozayik
- shakell gud'a gu u buna male madily
- shak'alo modlegu u p'uliña mareqi tha a lfesilu.

Hun Modda

- I.   k'ala asaqe mba asqe ma bus'añ k'ala bus;an.
1. Hu busayu fifi the thaba mare
  2. Thbayu fifi the thaba mane
  3. Alibirik the alwarge me ageluwa the sura the ne mare shakela
  4. Athañ hale rothayu the are - ñk'a

II.   Afuluqe

“I”	“M”
1. Alhitim	I. the sura
2. Mogayik	M. the albuhiya mumul
3. Model	A. ale lesega the shek'e

- III. Aselesa mba ma saqe ashu mothe the
1. Aheuk'ule hu

I) adidiñ	M) buna	A) k'illiñ
-----------	---------	------------
  2. Ashuk'ule thabo

I) adidiñ	M) mufa	A) gudiñ than
-----------	---------	---------------
  3. Giñ rothila tha bayu fifi

I) hohoz	M) s'us'ul	A) killiñ
----------	------------	-----------
  4. Miñ the gile k'illiñ indi mba wala ma bus'ike

I) felufelu	M) hu	A) thaba
-------------	-------	----------

Ne Alkitaba saqadoqi sha we Jhasa

Alkitabele

1. Estatics u Bus'ike Abed'iña mba alfesile d'ukunuñ the 1994
2. Estatics u Bus'ike Abe d'iña cariculem mba alfesile d'ukunuñ
3. Al aiyina añiligu 1981/70
4. Estatics u Bus'ika Abed'iña manwal 1996
5. Alkitaba geedi (Arewda)
6. Alkitab mi the HIV/AIDS
7. Estatics u Bus'ika Abed'iña mba maba agerañ min alfesle 3 1994

